C Ertum. ¶ Caſus. Ei q abfuit reipu. cã ⁊ reuerſus eſt dat ãnus vt a tutela ſe excuſet. Uel hȝ excuſationẽ a noua tutela a tp̃e reuerſionis. Uiuianus.

a ¶ Certum eſt, vt inſti. eo. §. item hi qui reipublice.

pꝛopꝛie poteſt dici excuſatio cũ ⁊ ſi vellent non poſſet: vt dictis. ll. continetur. ſic inſtitu. eo. §. minoꝛes. Item ſecus in patrimonialibus muneribus. vt. ff. de decur. l. honoꝛes. §. j. ſed ex poſtfacto cecus non deſinit. vt. ff. de auc. tu. ⁊ ſi tutoꝛ. Itẽ ſecus ſi vnum tantũ oculum amiſit. vt. ſ. de excu. tu. l. frater.

¶ De excuſationibus veteranoꝛum.

Q Ui cauſaria. ¶ Caſ. Miles q. xx. annis ſtetit cuȝ pꝛincipe: ſi ex honeſta cã remittatur puta cauſa infirmitatis. idem priuilegium habet quod veteranus quia ſicut a tutela nõ ſui coꝛpis excuſatur: ita a tutela miſſus alioꝛuȝ excuſationẽ habet ne ſit tutoꝛ quaȝ opponet. ⁊ infra dies ab eo tẽpoꝛe quo ſcit ſe datuȝ tutoꝛem. ⁊ hoc in. l. ſeq. Uiuianus.

b ¶ Miſſione. triplex ẽ miſſio: vt. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. ignominie. ſȝ q ignominia mittitur ab vꝛbicis excuſatur tutelis: vt. ff. de excu. tu. ſed ⁊ milites. §. ſed et ignominia. al's. ſcribit autem. Ulpia.

c ¶ Poſt. xx. quid ſi ante: Non idem. vt. j. de his qui non imple. ſti. l. fi. li. x.

d ¶ Pertinent. que multa ſunt: vt. j. quãdo pꝛouo. nõ eſt neceſ. l. veteranis. ⁊. ff. de priuile. vete. per totum.

e Q Uod placuit. cõpelli. facit. ſ. de excu. tuto. l. pe. ⁊. ff. eo. adminiſtrantes. §. fi. ⁊. l. fi. j. quando pꝛouo. nõ eſt neceſſ. l. veteranis. et. ff. de pcura. l. filiuſfami. §. veterani. Iteȝ facit. ff. de teſti. ex eo.

¶ Qui numero liberoꝛum ſe excuſant.

Q Ui. ¶ Caſ. Aliquis habens liberos tres incolumes. ⁊. iiij. in italia. ⁊. v. in pꝛuincia an liberatur ab onere tutele. Et dicitur ꝙ ſic. Uiuia.

f ¶ Qui ad tutelam. ideȝ habes inſtitu. eo. in pꝛinci. ⁊. j. de his qui nume. lib. l. fi. li. x. ſecus in pꝛimonialibus: vt in eo. titu. l. ij.

N Ecȝ filia. ¶ Caſ. Liberi pſunt pꝛi vt ſuperioꝛi. l. pꝛoxima. ſed ſi quis habet filiam ⁊ ex ea nepotes ſi illa decedat: an nepotes pꝛoſint auo materno: queritur. Dicitur ꝙ nõ. ſȝ patri. Uiuia.

g ¶ Nepotes. ex filia. ⁊ ẽ plana. Uel dic ex filio. ſed tunc moꝛtuo patre pꝛoficerent auo vt vnius loco numerentur: vt inſtit. eo. in pꝛin. ⁊. ff. e. l. excuſantur. §. ij.

h ¶ Qui moꝛbo ſe excuſant. L Uminibus. Excuſationeȝ. vt. j. qui moꝛbo. l. j. libꝛo. x. ⁊. ſ. qui da. tuto. poſ. l. luminibus. ⁊. ff. eo. poſt ſuſceptam. ⁊ im-

Idem. a. Regioni. Lex. ij.

C Ertum eſt[a] eos qui reipublice cauſa abeſſe deſierint: ab omni noua tutela anno vacare debere.

¶ De excuſationibus veteranoꝛum. Titulus. lxv.

☞ Ueterani excuſantur a tutelis pter ꝙ filioꝛũ veteranoꝛum vel commilitonuȝ ſuoꝛum: ⁊ vnam tantum tunc ſuſcipere cõpelluntur. h. d. Saly.

Imperatoꝛ Anto. a. Saturnino. Lex. j.

Q Ui cauſaria miſſione[b] ſacro poſt. xx.[c] annoꝝ ſtipendia ſoluuntur: ⁊ integram famam retinent: et ad publica priuilegia veteranis conceſſa pertinent[d].

☞ Licet lex vel ſtatutũ dicat ꝙ aliquis non poſſit cõpelli: debet intelligi cum vtitur ſuis defenſionibus: al's poteſt cogi. h dicit Baldus.

Imperatoꝛ Goꝛd. a. Celeri veterano. Lex. ij.

Q Uod placuit veteranos tãtũmodo cuȝ veterani filioꝛum ſeu militum: ⁊ quidem vnam tutelam ſeu curam codeȝ tempoꝛe adminiſtrare cõpelli[e] / eo pertinet: vt ſi alijs dati fuerint intra ſolennia tempoꝛa cauſas excuſationis apud competentem iudicem deferent.

¶ Qui numero liberoꝛum ſe excuſant. Titulus. lxvj.

☞ Tres liberi i roma: quattuoꝛ in italia: quinqȝ in pꝛouincia excuſant parẽtes a tutela ⁊ moꝛtui non computantur: neqȝ nepotes ex filio ſupſtite. h. d. totus titulus quod not. Saly.

Imperatoꝛes Seuerus et Anto. aa. Herodiano. Lex. j.

Q Ui ad tutelam[f] vel curam vocantur: rome quidem trium liberoꝛum incolumiũ numero de quoꝛum etiam ſtatu non ambigitur. in italia vero quattuoꝛ: in pꝛouincijs autem quinqȝ habent excuſationem.

Imperatoꝛ Anto. a. Marcello. Lex. ij.

N Ecȝ filia amiſſa i numero pꝛodeſt ad declinanda municipalia munera: neqȝ nepotes[g] numerãtur quoꝝ pater ſupereſt: cum ſuo nomine patri pꝛoſunt.

¶ Qui moꝛbo ſe excuſant. Titulus. lxvij.

☞ Pꝛopter moꝛbos h ſcriptos qs excuſatur a tutela vel cura. Saly.

Imperatoꝛes Seuerus ⁊ Anto. aa. Sabino. Lex vnica.

L Uminibus captus / aut ſurdus / aut mutus / aut furioſus / aut perpetua valitudine tentus / tutele ſeu cure excuſationem[h] habent.

¶ Qui etate ſe excuſant. Titulus. lxviij.

☞ Septuagenarius excuſatur a tutela ⁊ cura. h. d. Saly.

Imperatoꝛ. Phi. a. et Phil. c. Scio. Lex vnica.

P Ater tuꝰ ſi maioꝛ eſt annis. lxx.[i] ad tutelam ſeu curaȝ euocatus: excuſare ſe ſolẽniter poteſt.

¶ Qui numero tutelarum. Titulus. lxix.

☞ Plura imperfecta non faciunt vnuȝ perfectũ. ad hoc allegatur. hoc dicit Baldus. vel ſic. Tria onera tutelaruȝ nõ affectata excuſationẽ pꝛebent a quocũqȝ ꝙ diu durant: ⁊ due imperfecte excuſatiões diuerſi generis non faciũt vnam perfectã. hoc dicit Salycetus.

Imperat. Seue. ⁊ Antoni. aa. Seuero. Lex vnica.

S I tres[k] tutelas vel curas codeȝ tempoꝛe nõ defunctoꝛie[l] ſuſceptas adminiſtras onere quarte tutele ſeu curationis pupilloꝛũ ſeu adoleſcentium non grauaberis. Finito autem officio pubertate pupilloꝛum vel etate adoleſcẽtium alie ſubſtitui poſſunt: licet nondum ratio tutele ſeu cure adminiſtrate reddita ſit. ¶ Sed imperfecte diuerſe ſpecies vacationis licet permixte ad excuſationem non pꝛoficiunt[m]. ¶ Scire igitur debes cuȝ qui duos filios habet ⁊ duas tutelas adminiſtrat: excuſationeȝ nõ mereri.

¶ De curatoꝛe furioſi vel pdigi. Titulus. lxx.

☞ Finita cauſa naturali iſpicitur cauſa accidentalis. hoc dicit Bal. vel ſic. Poſt xxv. annum datur curatoꝛ furioſo vl' pꝛodigo. h. d. Saly.

Imperatoꝛ Anto. a. Marciane. Lex. j.

¶ Qui etate ſe excuſant.

i P Ater. ſeptuaginta. vt ⁊. ff. eod. excuſantur. in pꝛin c. ſic in teſte. vt. ff. de teſti. l. inuiti. ſecus i alio publico pſonali munere: vt a. lv. ãnis ſupꝛa excuſentur: vt. j. qui etate. l. fin. lib. x.

¶ Qui numero tutelarum.

S I tres. ¶ Caſus. Habẽs tres tutelas vl' curas a qrta vocationem habet. ſi vero finite ſunt: alia poterit ſubꝛogari. Si vero qs habens duos filios. ⁊ duas tutelas cum iſte tutele ſint imperfecte: an faciant vnam perfectaȝ: Dicitur ꝙ nõ. Uiuianus.

k ¶ Si tres. quandoqȝ non ſufficiunt ⁊ quandoqȝ vna ſufficit. ⁊ ſic arbitrio iudicis relinquitur: vt. ff. eod. ſi is qui. §. penulti.

l ¶ Non defunctoꝛie. id eſt tranſitoꝛie. quia ſecus ſi tranſitoꝛie. quia debent finiri cito: vt et ff. eod. l. non tantum. in pꝛinci. Uel dic id eſt nõ affectate: vt ⁊. ff. eodẽ. l. tria. ⁊ inſtitu. eo. §. item tria.

m ¶ Non pꝛoficiunt. niſi ſint eiuſdem generis vt due tutele et due cure: vt. ff. eod. excuſantur. §. amplius. Et nota hic que non pꝛoſunt ſingula nec multa iuuant. ſic ff. de iuriſdi. om. iudi. ſi idem. ⁊. ſ. de vſur. l. vſure. et. j. de dona. ſancimus. §. ſi quis autem. Sed arg. cõtra. ſ. de pꝛoba. inſtrumenta. ⁊. ff. de vſur. l. ſtipulatus. et in auten. de fide inſtrumẽ. §. ſi vero adminiſtratoꝛ. ⁊. §. ſi vero nullus. colla. vj. et. j. de inſtitu. et ſubſti. l. ſi pater. naȝ nec inſtitutio ſub conditione per ſe ſine exheredatione nec econtra valẽt: ſȝ ſimul ſic. Et facit ad teſtes diuerſa pꝛobantes. Additio. Uideas pulchꝛam gloſam. iij. q. ix. in. c. nihilominus. et gloſam fin. in. l. ob carmen. in fine. ff. de teſtibus ⁊ tex. in. c. dilectus. extra de electio.

Teſtes ſingulares nõ pꝛobant.

¶ De curatoꝛe furioſi vel pꝛodigi. ¶ Dictum eſt. ſ. de curatoꝛibus minoꝛum: ſequitur videre de curatoꝛe earum perſonarum que pꝛopter furoꝛem vel pꝛopter pꝛodigalitatem rebus ſuis ſupereſſe nõ poſſunt. Azo.

Cõtinuatio.

Curatoꝛes.

a Curatoꝛes impleta. vere nō ficte. vt. ſ. de his q ve. eta. impe. l. fi. Quid ergo ſi fuerit minoꝛ. xxv. an: Rñ. vt minoꝛi detur tutoꝛ vel curatoꝛ nō vt furioſo. vt. ff. de tute. l. qui hꝫ. in pꝛi.

b Pꝛodigis. qui neqꝫ tempus neqꝫ finem habent expēſarum vt. ff. eodem. l. j. §. j.

Cum repudiante. ¶ Caſus. Si maritus vxoꝛem ſuam a patre emācipatam furioſam repudiauerit: ⁊ mater viro pactū fecerit de non reddenda dote vel alijs rebus filie: an pꝛeiudicet q̄ritur: Dicitur ꝙ non. Uel pone caſum aliter vt in glo.

m Cum repudiāte. Delata fuit hereditas viro ⁊ vxoꝛi furioſe: mater eius repudiauit. non poteſt ſed vir ſic. Joan. ꝙ non placet ſed de repudio matrimonij dicit. — Caſuꝫ ponit.

c Furioſis. q loco abſentiū ſunt. vt. ff. de reg. iur. l. vbi nō. §. fi. ſic ergo et abſēti daṫ. vt. ff. q̄bus ex cau. ma. l. ab hoſtib⁹. in pꝛi. ⁊. j. de cap. l. iij. Itē ⁊ datur luxurioſe viuēti. vt. ff. e. ⁊ mulieri. ⁊ ſimilibus. vt iſti. de cura. §. ij.

d Solent. An ante dationē curatoꝛis pōt ꝯhi cum pꝛdigo poſt interdictionē bonoꝝ: Certe nō puto. lꝫ ſit arg. ꝯ. ſ. de in integ. re. mi. l. ſi curatoꝛē. in eo ꝙ ibi aſſimilat minoꝛem hñtem curatoꝛeꝫ pꝛodigo. Uel dic ꝙ non pōt ex tūc cum eo ꝯhi: q2 facta iterdictione eſt pꝛdigus in curatione agnatoꝝ. vt not. dñs Azo in ſumma huius ti. §. in pꝛodigis aūt. Itē an teneat datio ſi deṫ vt furioſo cū furioſus nō ſit: ar. ꝙ nō. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. ſcie. Quidā ꝯtra. q2 ibi pꝛopter etatem dabaṫ.

Pꝛodig⁹ poſt interdictionem bonoꝝ añ ꝙ ſibi deṫ curatoꝛ an poſſit contrahere.

Rationis. ¶ Caſus. Tutoꝛ vel cura. pꝛdiū minoꝛis ſine decreto alienare vel obligare non pōt. et hoc oꝛone diui ſeueri caueṫ. ſed an hmōi oꝛo extendatur ad cura. furioſi ⁊ pꝛodigi vt ille ſine decreto alienare nō poſſit/ q̄riṫ: Diciṫ ꝙ ſic. vnde ſi obligeṫ nō tenet pignoꝛis obligatio: creditoꝛ tñ hꝫ pꝛincipalē actionē aduerſus furioſum vel pꝛdigum ſi pecunia in vtilitatem ſuā fuerit conuerſa.

e Oꝛationis. que eſt. ff. de rebus eo. l. j. circa pꝛi.

f Adoleſcētium. videṫ ergo ex eo qȯ eſt hic. ⁊. ff. de re. eo. l. j. circa pꝛin. ꝙ oꝛo ptineat quo ad vba ⁊ quo ad ſñiam ad tutorem ⁊ curatoꝛē: ſed ad curatoꝛē furioſi ſola ſñia. ⁊ hoc dicunt qdā. Sed tu dic quo ad ſñiam intelligi hec pꝛedicta. vt. d. l. ff. de re. eo. l. j. ⁊ intellige de curatoꝛe nō quo ad verba. vt. ff. de re. eo. q neqꝫ.

g Ad agnatū. eundēqꝫ curatoꝛem: ⁊ idē in alijs rebus que pꝛhibenṫ alienari. vt. ſ. de admi. tut. l. lex q̄. ſm. H. ⁊ foꝛte idem in pꝛſcriptione ⁊ alijs bñficijs q̄ minoꝛib⁹ danṫ. vt. ſ. in q̄bus cau. reſti. in iteg. nō eſt neceſ. l. fi.

h Non conſiſtit. Sed ꝯtra. ff. e. pignus. vbi dicit poſſe obligari. Sed ibi cum decreto intellige.

i Perſonalem. vt. ſ. quando ex fac. tu. l. ſi in rem. et. j. de vſucap. pꝛo emp. l. eum. ſed ⁊ retentionem pignoꝛis habet. vt. ff. de rebus eo. ſi pupilloꝛum. §. penul. ⁊. l. ſi fundum. §. fi. ⁊. j. ti. j. l. vtere.

Si pater. ¶ Caſus. In hac. l. diciṫ ꝙ ſi filius pꝛi mentecapto curatoꝛem petere debet. per quē ſi qd alienatū eſt reuocari poſſit.

k Pete ei. ſed ⁊ tu potes eſſe curatoꝛ. vt. ff. e. l. j. in fi. ⁊. l. ij. ⁊. l. iiij.

l Poſſit. per iudicem.

Curatoꝛes impleta[a] legitima etate pꝛodigis[b] vel furioſis[c] ſolent[d] tribui.

☞ Jura loquentia de minoꝛibus extenduṇt ad furioſos ⁊ pꝛodigos. hoc dicit Bal. vel ſic. Res furioſi nō alienanṫ ſine decreto ſicut nec res pupilli. hoc dicit Salycetus.

Impera. Goꝛd. a. Aui. Lex. ij.

Orationis[e] diui ſeueri beneficiū quo poſſeſſiones ruſticas ſine decreto pꝛeſidis pupilloꝛum ſeu adoleſcentium[f] diſtrahi vel obligari pꝛohibitum eſt: non iniuria etiā ad agnatum[g] furioſi poꝛrigitur. ¶ Si igitur citra decretum pꝛeſidis fundus mēte capti etiā ab agnato eiuſ tibi pignori nexus eſt vinculum pignoꝛiſ in eo non ꝯſiſtit[h]: vtilem tamen aduerſus eum perſonalem[i] actionē ſi ob eius vtilitatem pecunia mutua accepta eſt poteris habere.

☞ Ad petitionē filij datur curatoꝛ pr̄i mentecapto. hoc dicit Bald. vel ſic. Per pꝛocuratoꝛem furioſi vel mentecapti poteſt reſtitutio peti. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Aurelie. Lex. iij.

Si pater tuus mentis compos non eſt: pete ei[k] curatores per quos ſi qd geſtum eſt qȯ reuocare opoꝛteat: cauſa cognita in pꝛiſtinū ſtatū reſtitui poſſit[l].

☞ Mater nō poteſt adminiſtrare res filij furioſi vel mentecapti. nec filium obligare. Baldus. Uel ſic. Furioſi nulla eſt repudiatio matrimonij: nec mater pꝛeiudicat filio ſi non ſit eius adminiſtratrix. hoc dicit Salycetus.

Imperatoꝛes Diocle. et Maxi. aa. Aſclepiado. Lex. iiij.

Cum repudiāte[m] furioſa ſui iuris conſtituta[n] marito[o] q ſolus repudiare potuit[p] quedam matrem furioſe marito quōdam eius inſtra ꝯfeciſſe ſignificas: intelligis nihil eam cōtra furioſam diſponere potuiſſe: cum eius ad cā iure nō pertinuerit defenſio[q].

☞ Frater eſt legitimus curatoꝛ fratris furioſi vel mentecapti. hoc dicit Bal. vel ſic. Fratres emancipati qui hodie vocanṫ ad ſucceſſionem ſoꝛoꝝ eis furētibus ſunt curatoꝛes legitimi. hoc dicit Salycetus.

Imperato. Anto. ⁊ Anaſta. aa. ad populum. Lex. v.

Ne lucrū q̄dem antea[r] idebite ſucceſſionis emācipato vel emācipatis deputaſſe: nihil vero de oneribus tutele[s] pꝛoſpexiſſe videamur: curatoꝛes nihilominus eos[t] per. xij[v]. tabularum legem furioſis fratribus ⁊ ſoꝛoribus (vtpote legitimos) exiſtere: hac legis ſanctione decernimus.

☞ Curatoꝛ furioſi habentis dilucida interualla dicitur curatoꝛ etiam dum iſte habeat dilucida interualla: tamen adminiſtrare non poteſt. vna eſt ergo cura continua ſed adminiſtratio eſt diſcontinua. hoc dicit Bal. vel ſic. Curatoꝛ datus furioſo habenti dilucida interualla nō deſinit curatoꝛ eſſe tēpoꝛe quo ille ſane mentis efficitur. ſed exercitium adminiſtrationis ſibi nō competit. ⁊ poteſt tunc ille cui curatoꝛ eſt datus omnia per ſe agere: ſed furoꝛe ſuperueniente exercitium reſtituiṫ curatoꝛi. hoc dicit Salycetus.

Impa. Juſti. a. Jul. pꝛfc. p. L. vj.

Cum alijs quidem hoībus ꝯtinuū furoꝛis infoꝛtuniuꝫ accidit: alios aūt moꝛbus nō ſine laxamento aggrediṫ. ſed in q̄buſdam tempoꝛibus quedā eius intermiſſio peruenit: et in hoc ipſo multa eſt differētia: vt q̄buſdam bꝛeues inducie alijs maioꝛes ab hmōi vitio inducanṫ. antiquitas diſputabat vtrū ne in medijs furoꝛis iteruallis permaneat eius curatoꝛis interceſſio: an cū furoꝛe qeſcēte finiatur ⁊ iterū moꝛbo adueniente reintegretur. ¶ Nos itaqꝫ eiuſ ambiguitatē decidētes ſancimus cū incertū eſt hmōi furoꝛis hoies quando reſipuerint ſiue ex longo ſiue ex pꝛopinquo ſpacio: cū impoſſibile eſt[x] ⁊ in ꝯfinio furoꝛis ⁊ ſanitatis cū ſepius conſtitui: ⁊ per longum tēpus ſub eadem eſſe varietate: vt in q̄buſdā videatur etiaꝫ pene furoꝛ eſſe remiſſus[y]: ⁊ curatoꝛis creationem non eſſe finiendā ſed manere qdē eam donec talis furioſus viuit[z]: quia non eſt pene tempus in quo huiuſmodi moꝛbus deſperet: ſed per interualla que perfectiſſima ſunt nihil curatoꝛem agere ſed ipſum poſſe furioſum dum ſapit et hereditatem adire: et omnia alia facere: que ſanis hominibuſ

n Cōſtituta. idem multo magis de ea que eſt in ptāte. ſed de hac dubitatur. q2 plus iuris mater in ea herede videṫ q̄ in ea que eſt in poteſtate.

o Marito. al's maritū ſm Jo. et tūc vnum marito abūdat vel nō abūdat. Et tūc dic repudiauit hereditatem marito ſecū inſtituto vt eam hereditatem ſibi haberet.

p Repudiare potuit. hereditatē ſm Joā. Tu dic. i. vxoꝛem. ſ. nō furioſam. Uel dic etiam furioſam. ſi modo furoꝛ tātuſ eſt vt tolerari nō poſſit. vt. ff. ſolu. matri. l. ſi cum dotem. §. ſi maritus. ⁊. ff. de repu. l. iulianus.

q Defenſio. ſic. ff. de nego. ge. qui aliena. §. ꝙ ꝓ. ⁊. ff. de regu. iu. l. femine. niſi ſit tutrix. vt. ſ. quando mu. tu. of. fun. po. auten. matri ⁊ auie.

Ne lucrum. ¶ Caſus. Olim ſi pater duos habens filios: vnum emanciparet: ille fratri ſuo ſuccedere non poterat hodie ſecus eſt: q2 emācipatus ſuccedere poteſt: vnde cū emolumentum ſentit onus debet ſentire qȯ vocabitur ad tutelam fratris ſui.

r Antea. i. ante noſtra tēpoꝛa. ſ. per. l. xij. tabu. ſed p iuſtinia. ſuccedit. vt. j. de leg. here. l. fi. in fi.

s Tutele. imo et de tutela dixim⁹ in dicta. l. de leg. here. l. fi. in fine. vnde dic tutele. i. cure furioſoꝛum vt ſubijcit. vel nihil videmur dixiſſe niſi plene dicamus. arg. j. eo. ad ſille. l. penul. in fine. ⁊ facit. ſ. de legi. tu. l. frater. ⁊. j. de legi. here. l. de emācipatis.

t Eos. ſ. emācipatos.

v Duodecim. i. ac ſi lege. xij. tabu. vocarentur.

Cum alijs. Pꝛimo diſputatio antiqua. Scdo deciſio noua diſtinguendo. Scda ibi: nos itaqꝫ. Salycet⁹. — Diuiſio.

¶ Caſus. Cū quis furioſus eſt: aut perpetuo aut ad tempus: pꝛimo caſu curatoꝛ adminiſtrare debet continue: nec eius cura finitur: ſi dilucida habeat interualla an interim debeat ceſſare cura. Dicitur ꝙ certum eſt cōſtitutum. ſed in dilucido interuallo hereditatē adire vel contrahere poteſt ſine auctoꝛitate curatoꝛis.

x Impoſſibile eſt. i. difficile. ſic. ff. de his qui deiece. vel effu. l. ij. — Impoſſibile q̄nqꝫ pꝛo difficili ponitur.

y Remiſſus. ſed non eſt.

z Uiuit. contra. ff. eodem. l. j. §. j. vbi dicit durare et finiri cum furoꝛe. ſed hoc coꝛrigit. vel ibi quo ad effectum. ⁊ ſic ſm iſtam. vel ibi nō habebat interualla.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

competunt[a]. ¶ Sinautem furoꝛ ſtimulis[b] ſuis iterum cum accenderit: curatorē in contractu[c] ſuo coniungi vt nomen quidem curatoris in omne tēpus habeat: effectum autē quotiens moꝛbus recdierit. ne crebra[d] vel quaſi ludibꝛioſa fiat curatoꝛis creatio: et frequenter tam naſcatur ꝙ deſinere videatur.

☞ Hanc .l. legam per partes: et ex huiuſmodi lectura apparebit legis diuiſio. caſus huius pꝛime partis. Furioſo in poteſtate patris conſtituto non datur curatoꝛ ſed eius pater eſt legitim᷑ adminiſtratoꝛ. ei v̄o exiſtenti ſui iuris pater curatoꝛ dabitur. hoc dicit vſq̄ ad .§. ſinautem parentes. Baldus.

Idem eidem. Lex. vij.

Cum furioſus quē moꝛbus detinet perpetuus in ſacris[e] parentis ſui conſtitutus eſt: indubitate curatorem[f] habere nō poteſt: quia ſufficit ei ad gubernationem rerum que ex caſtrenſi peculio vel aliter[g] ad eum peruenerint: vel ante furoꝛem ei acquiſite ſunt: vel in furoꝛe obueniunt[h]: vel in his quoꝛum pꝛopꝛietas ei tātummodo competit[i]: paterna verecūdia. ¶ Quis enim talis affectus inueniatur extraneus vt vincat paternum[k]: vel cui alij credendum eſt res liberoꝛum gubernādas eſſe parētibus derelictis. ¶ Licet tertulianus iuris antiqui interpꝛes libꝛo ſingulari quez de caſtrenſi peculio condidit tali tractatu pꝛopoſito videatur obſcure eandem attingere ſentētiam: nos tamen hoc apertiſſime itroduximus.

☞ Pater pōt furioſo ſubſtituere exemplarie ⁊ relinquere curatoꝛem. et ſi filius eſt in poteſtate queritur ei paterna hereditas ipſo iure. hoc dicit Baldus. vel ſic. Pater poteſt filium furioſum heredē inſtituere ⁊ ei ſm̄ foꝛmam iuris ſubſtituere. et ſi decedat ab iteſtato hereditas deuoluitur ad filium furioſum etiam ſui iuris cōſtitutum. hoc dicit vſq̄ ad .§. ſinautem ex alia. hoc dicit Salycetus.

¶ Sinautē parentes ab hac luce decedere cōtigerit noſtra conſtitutio[l] quā pꝛomulgauimus de his que in teſtamento furioſo relinquenda ſunt vel ſubſtitutione eoꝛum in ſuo roboꝛe permaneat. ¶ Sinautez perpetuus furioſus ſui iuris[m] ſit: tunc in paterna quidem hēditate que q̄ſi debita[n] ad poſteritatē ſuam deuoluitur nulla eſt veterum iuris dubitatio: cū illico appareat: ⁊ ſuus heres[o] ſuis exiſtat parentibus.

☞ Curatoꝛ furioſi cui eſt delata hereditas extranei poteſt agnoſcere bonoꝛuz poſſeſſionem nomine furioſi. hoc dicit Baldus. Vel ſic. Si hereditas extranei deuoluitur ad furioſum / non petit ipſe bonoꝛum poſſeſſionem: ſed eius curatoꝛ ſic. hoc dicit vſq̄ ad .§. ſed cum antiq̄tas. hoc dicit Salycetus.

¶ Sinautem ex alia quacunq̄ cauſa hereditas ad eū vel ſucceſſio perueniat: tunc magna ⁊ inextricabilis vetuſtiſſimi iuris dubitatio exoꝛta eſt: ſiue hereditatem adire vel bonoꝝ poſſeſſionem petere furioſus poſſit ſiue non. et ſi curatoꝛ eius ad bonoꝝ poſſeſſionem petendam admitti[p] debeat: et iuris auctoꝛes ex vtroq̄ latere magnum habuerunt certamen. ¶ Nos itaq̄ vtrāq̄ aciem actoꝝ certo federe compeſcentes: ſancimus furioſum q̄dem nullo modo poſſe vel hereditatē adire: vel bonoꝛum poſſeſſionem agnoſcere. curatoꝛi autē eius licētiā damus (imo magis neceſſitatē imponimus) ſi vtilē eſſe ſucceſſionē exiſtimauerit eā bonoꝛū poſſeſſionem agnoſcere: que antea ex decreto[q] dabat: ⁊ ad ſi̇̄litudinē bonoꝝ poſſeſſionis hēre. cū petitio[r] bonoꝛū poſſeſſionis lege cōſtantiniana[s] ſublata ē: ⁊ ab ea itroducta obſeruatio ꝓ antiq̄[t] ſufficit petitione.

a ¶ Competunt. vt teſtamentum. vt .j. qui teſta. face. poſ. l. furioſum.

b ¶ Stimulis. i. cum ſtimulis.

c ¶ In contractu. quem habuit tempoꝛe ſane mētis vt per traditionē vel quid ſimile impleatur a curatoꝛe. nō autem itelligas de eo quem habet tempoꝛe furoꝛis quia ibi ſolus curatoꝛ ſufficit. vt. ff. de regulis iuris. l. in negocijs. Vel loquitur ſm̄ quoꝛūdam opinionem que tāgitur .j. l. pꝛoxi. §. ſinautem ex alia. pꝛope finem. §. Vel dic contractus a ſe curatoꝛe faciendos.

d ¶ Crebra. Nota aliq̄d conſtitui nimie frequentie vitande cauſa. ſic. .j. de bo. que libe. l. fi. §. penul. ⁊ ſic īfinitas euitet̄. ſic. .s̄. de ſa. ſan. ec. l. vt inter.

Cum furioſus. ¶ Caſus in hac .l. vſq̄ ad finē talis eſt. Si furioſus eſt in pr̄is poteſtate adminiſtrabit bona filij caſtrenſia vel quaſi: nec dabitur furioſo curatoꝛ. Si v̄o pater moꝛiatur furioſum pōt inſtituere heredē ⁊ ei ſubſtituere: vt .j. de ipu. ⁊ alijs ſubſti. l. vnam. ⁊ ſi furioſus moꝛiatur trāſmittit hereditatem ad eos qui ei ſuccedunt ab iteſtato. et ſi furioſo deferat̄ aliqua hēditas curatoꝛ ei᷑ poterit agnoſcere bono. poſ. ⁊ hereditatez adire. Et ſi datus fuerit curatoꝛ in teſtamento patris non ſatiſdabit de bn̄ adminiſtrādo: ſi non ſit datus in teſtamento: ſed a iudice vel a lege: quia eſt pꝛoximus agnatus: tūc non cogitur ſatiſdare: ſi idoneā habeat ſubſtantiam: iurabit tamen coram epiſcopo et tribus pꝛimatibus ꝙ bene adminiſtrabit bona furioſi: ⁊ faciet inuentarium. Si vero non habeat idoneat ſubſtantiam dabit fideiuſſoꝛes: et cōſtituet̄ apud pꝛeſidem ꝓuincie. Et oīa que acquiruntur furioſo ex cauſa legati: vel ex quacūq̄ cā debet adminiſtrare. ⁊ ſi cōpos mentis factus fuerit: retinebit eū ſi vult vel repudiabit. Si vero moꝛiatur in furoꝛe peruenient bona ad eos ad quos eſſent peruētura ſi nunq̄ furioſus fuiſſet. Si v̄o curatoꝛ diſcedat / alius in locum eius ſubꝛogabitur. habeat autem hec lex locum in futuris negocijs: non pꝛeteritis.

e ¶ In ſacris. ſcʒ vinculis.

f ¶ Curatoꝛem. alium ſcilicet a patre. ſed nec pater eſt curatoꝛ ſed legitimus adminiſtratoꝛ. quandoq̄ tamen rebus pꝛincipaliter quas nō vult agnoſcere pater datur curatoꝛ. ſic. .j. de bo. que libe. l. fina. §. j. et in aut. vt li. ma. ⁊ auie. in pꝛin. col. viij. vel ibi ſane mentis erat.

g ¶ Vel aliter. vt ex quaſi caſtrenſi peculio.

h ¶ Obueniunt. per ſeruos vel per legata: que cum acquiruntur ignorantibus / ergo ⁊ furioſis.

i ¶ Competit. vt in aduentitijs.

k ¶ Paternum. ſic. .s̄. de epiſ. audi. l. de creationibus. ⁊ .ff. de ritu nup. l. fi. §. denuo. ⁊ .j. de impu. ⁊ alijs ſubſti. l. humanitatis.

l ¶ Conſtitutio. quam habes .j. de impu. ⁊ alijs ſubſti. l. humanitatis.

m ¶ Sui iuris ſit. ſcʒ nunc: non tunc cū moꝛiebatur pater: alioqn ſuus heres ei eſſe non poteſt.

n ¶ Quaſi debita. vt ⁊ .j. de codi. l. fi. §. pe. ⁊ .j. de ipo. lucra. deſ. l. j. lib. x.

o ¶ Suus heres. Ut ſic ſtatim curatoꝛ poſſit adminiſtrare. non autem dicas ꝙ ſic ſit heres ipſo iure vt ſtatim teneatur creditoꝛibus: et non poſſit abſtinere. Et ſic quod eius fauoꝛe eſſet inductum in eius leſionem redundaret. Eſt ergo nomine ſed non re: vt dicimus in eo qui eſt ſane mentis. vt .s̄. ſi vt ſe ab here. abſti. l. j. vnde interim decedens non tranſmittit ſicut nec infans. vt .j. de iure delib. l. ſi infanti .§. ſinuero vel nō ſit. Sed ar. cōtra pꝛedicta. iſtitu. de here. que ab inteſta. §. poſthumi. ⁊ .j. de ſuis ⁊ leg. l. apud hoſtes. ⁊ .ff. de acqui. here. l. neceſſarijs.

p ¶ Admitti debeat. ſcʒ vel non. nā .ff. de ſuc. edi. l. j. §. furioſi. dicit̄ ꝙ curatoꝛ furioſi non poteſt repudiare bonoꝛū poſſeſſionem: quia nec delata eſt: ſed ſi non eſt delata ergo curatoꝛ eam petere nō poteſt. ſed ecōtra dicit̄ ꝙ pōt petere. ff. de bo. poſ. fu. l. j. in pꝛin. ſed pꝛima intelligitur nō videtur delata vt poſſit repudiari: q꞉ non pōt: ſed peti ſic. Vel poteſt peti vt ſit bonoꝝ poſſeſſoꝛ de facto: nō autem de iure: ſicut de facto videt̄ itelligi. ff. de bo. poſ. non eſt ambigendum. nam cum dicit vētrem ⁊ furioſum cōtra fiſcum admitti in bonoꝛum poſſeſſionē de poſſeſſione facti eſt intelligendum. nam ſi de bonoꝛū poſſeſſiōe iuris intelligeres multi alij fiſco pꝛeferūtur. vt .j. vnde vir ⁊ vxoꝛ. l. j. vel gratia exēpli de his ibi dicit. quicquid ergo olīʒ fuerit hodie poteſt petere curatoꝛ nomīe furioſi bonoꝛum poſſeſſionem iuris ⁊ facti: ⁊ facit eū bonoꝛū poſſeſſoꝛem per .l. iſtam lʒ quidā dicant de facto ei queri tantū. vt dicet̄ .j. ea. l. §. tali itaq̄. ſed cum factus ſit bonoꝝ poſſeſſoꝛ ⁊ poſtea reſipiſcat et nolit hēre an remaneat heres: quod videtur: q꞉ ſi ſemel eſt heres ⁊c. vt .ff. de mino. l. ⁊ ſi ſine .§. ſed quod papinianus. niſi ꝑ querelam inofficioſi teſtamenti. vel ſeruus factus ſit. vel memoꝛia defuncti dānata. vt .ff. de vulga. ſubſti. l. in ſubſtitutione. ⁊ .l. ex facto. in fine. ⁊ inſtitu. de heredi. que ab inteſta. §. per contrarium. Sed dic ꝙ dimittere poteſt: ⁊ ꝑinde erit ac ſi nō fuiſſet agnita. vt .j. eo. §. ſinautem ipſe. ſicut ⁊ qui appellat ſi non pꝛoſequatur.

Furioſi curatoꝛ an poſſit bonoꝝ poſſeſſionem repudiare.

q ¶ Ex decreto. Quia opus erat petenti adire pꝛetoꝛem: ⁊ ſolennibus verbis petere ⁊ ipſum pꝛetoꝛem decernere: ⁊ dicitur decretalis. ſed ꝙ ſic ei liceat cōceditur edicto pꝛetoꝛis moꝛtui. Et ſic dicitur edictalis: vt .ff. de bonoꝛum poſſeſ. l. iij. §. pꝛoinde. ⁊ .ff. de ſucceſ. edic. l. j. §. decretalis. et .ff. ſi tabu. teſta. exta. l. j. hodie vero per Conſtantinum vtraq̄ ſolēnitas eſt ſublata et ſine petitione hereditatis: dūmodo coꝛam iudice dicat ſe velle bonoꝛum poſſeſſoꝛem eſſe. nec eſt opus eam decerni. vt hic ſubijcit. et .j. qui admit. ad bono. poſſeſ. l. finali. quidam tamen dicunt per conſtantinum ſolam ſolennitatem petendi ſublatam non decretum.

Bonoꝛuʒ poſſeſſio ē duplex.

r ¶ Cum petitio. ſcʒ ſolennis.

s ¶ Conſtantiniana. dicta. l. .j. qui admit. ad bo. poſ. l. fi.

t ¶ Antiqua. Scilicet ſolenni. Sed nunquid ſm̄ Hugonem hodie irritantur teſtamenta per ſolam agnitionem cum dicam irritandum

per ꝯtratabulas

per cõtratabulas non irritũ ipſo iure: Rñ. idem: vt hic innuit.

a ¶ Quemadmodum. Cũ fideiuſſore vel ſine: vel hypotheca. vel coraꝫ quo.

b ¶ Rebus, mobilibus vel immobilibus: vel ꝑ quibus.

c ¶ Omnis curator, ſine teſtamento vel aliter datus.

d ¶ Tunc. i. ſimul curatoris creatione.

e ¶ Vel furioſe. vel prodigo. vt. ff. eo. l. penulti. ij. reſpon.

f ¶ Perueniat. poſt confirmationem iudicis et decretum. vt ſubijcit. nõ enim teſtamento perfecte dari poteſt. vt ſubijcit. ⁊. ſ. de confirmando tuto. l. j. ⁊. ff. eo. l. penulti. in princi.

g ¶ Primatibus. hoc expone. vt. ſ. de epiſcopa. audi. l. de creationibus. vbi ſunt hec de verbo ad verbum.

h ¶ Sacroſanctis ſcripturis. Ideꝫ faciunt hodie omnes curatores ⁊ tutores. ⁊ ſic lege hic autenticam. quod nunc generale ⁊c. que eſt in auten. vt hi qui obli. res. §. peñ. colla. vj.

Quod nũc. ¶ Caſus. Dicit lex. C. ꝙ curator furioſi dꝫ iurare corã epiſcopo ⁊ primatibus ꝙ bene adminiſtrabit. hec aut. ampliat hoc eſſe verum in omnibus curatoribus. ꝙ ſcilicet iurẽt ſe recte adminiſtraturos: non tñ ꝓpt h iuramẽtuꝫ excuſabunt a rõnibus reddendis.

i ¶ Tutorum. quorũ res hypothecate ſũt. vt. ſ. de admi. tuto. l. ꝓ officio. et facit ad inuẽtariuꝫ. vt. ſ. de admi. tut. l. tutores. ij. ⁊. ſ. arbi. tute. l. finali. §. finali. Itẽ facit ad teſtimoniũ paternũ. ſ. de tuto. vel curato. q ſatis nõ de. l. in dubiũ: ⁊ inſtit. de ſatiſda. tu. §. j. ⁊. ff. de tute. teſtamẽ. l. teſtamento datos. ij. in prin.

k ¶ Agnatuꝫ vocauerit. vt inſti. de cura. §. itẽ furioſi. ⁊ arg. ff. de legi. tut. l. legitimos. ſꝫ ⁊ ſenatuſcõſultum qñq; vacat vt per euꝫ ſoluatur creditoribus. vt. ff. eo. l. curator.

l ¶ Idoneo. quod ꝓ eodẽ eſt ac ſi ceſſaſſet. vt. ff. quod cuiuſq; vniuer. no. l. j. §. ⁊ quidem.

m ¶ Nobilis ſit furioſi. ſic. ſ. de tut. ⁊ curato. illu. perſo. l. j.

n ¶ Propoſitis. ⁊ tactis.

o ¶ Eadem obſeruatione. que eſt dicta in ciuitate romana.

☞ Curator poteſt dari furioſo in patris teſtamento: ⁊ non tenetur ſatiſdare: debet tamen anteq̃ adminiſtret obſeruare et iurare hec ſcripta. ⁊ ſi nullus ei a patre ſit datus peruenitur ad legitimuꝫ idoneum: alˢ ad datiuum qui forma hic ſcripta debet creari. h dicit vſq; ad. §. tali itaq;. Salycetus.

¶ Sed cum antiquitas in curatore furioſi multas ambages cõſtituit: quẽadmodum[a] ab eo cautio vel ſatiſdatio detur / vel pro quibus rebus[b] et quibus perſonis: ⁊ ſi omnis curator[c] talẽ preſtabat cautelã: neceſſariũ viſum eſt nobis: vt humano generi conſulẽtes omnẽ quidem obſcuritatem et inextricabilem circuitum tollamus: compendioſo autem ⁊ dilucido remedio totũ cõplectamur. ¶ Et prius de creatione curatoris qui furioſis vtriuſq; ſexus datur ſanciẽtes: tunc[d] ⁊ alijs certum finem imponimus. ¶ Et ſiquidem pater vel parens curatorem furioſo vel furioſe[e] in vltimo elogio heredibus inſtitutis vel exheredatis dederit: vbi et fideiuſſionem ceſſare neceſſe eſt: paterno teſtamento pro ſatiſdatione ſufficiente: ipſe qui datus eſt ad curationem perueniat[f]: ita tamen vt in hac florentiſſima ciuitate apud vrbicariam prefecturam deducatur. ¶ In prouincia autẽ apud preſidem ꝓuincie eiuſdem preſente etiam tam viro religioſiſſimo locoruꝫ antiſtite q̃ tribus primatibus[g] ⁊ actis interuenientibꝰ tactis ſacroſanctis[h] ſcripturis edicat omnia ſe recte et cũ vtilitate furioſi agere: ⁊ neq; pretermittere ea q̃ vtilia furioſo eſſe putauerit: neq; admittere q̃ inutilia exiſtimauerit.

In auten. vt hi qobli. §. penultimo. collatione. vj. conſti. ij.

Quod nunc generale eſt circa omnes curatores: vt iurent quidem nõ tamen a ratiocinijs ſunt exempti. Idem eſt in tutore. ¶ Sequitur textus. C. ¶ Et inuentario cum omni ſubtilitate publice conſcripto res ſuſcipiat: et eas ſm ſui opinionẽ diſponat: ſub hypotheca rerum ad eũ pertinentium ad ſimilitudinem tutorum[i] ⁊ adulti curatorum. ¶ Sin autem teſtamentum parens quidem eius non confecerit: lex autem curatorem vtpote agnatuꝫ[k] vocauerit: vel eo ceſſante vel non idoneo[l] forſitan exiſtente: ex iudiciali electione curatorem ei dare neceſſe fuerit: tunc ſm prefatam diuiſionem in hac quidẽ florentiſſima ciuitate apud glorioſiſſimam vrbicariã prefecturam creatio procedat. ¶ Sed ſiquidem nobilis[m] ſit furioſi perſona etiam florentiſſimo ſenatu conuocando: vt ex inquiſitione curator optime atq; integre opinionis nominetur. ¶ Sin vero non talis perſona ſit (etiam ſolo viro glorioſiſſimo prefecto vrbis preſidente) hoc procedat. ¶ Et ſi quidem curator ſubſtãtiam idoneam poſſidet et ſufficientem ad fidem gubernationis etiam ſine aliqua ſatiſdatione nominationem eius procedere. ¶ Sin autem non talis eius cenſus inueniatur: tunc etiam fideiuſſio (in quãtum poſſibile eſt) ab eo exploretur: creatione quidem omnimodo ſacris ſcripturis propoſitis[n] in omni cauſa celebranda. ¶ Ipſo autẽ curatore cuiuſcunq; vel ſubſtantie vel dignitatis eſt prefatum ſacramẽtum pro vtiliter rebus gerendis preſtante: et inuentarium publice conſcribente quatenus poſſint vndiq; res furioſi vtiliter gubernari. ¶ In prouincijs vero his omnibus obſeruandis: vt apud preſidem cuiuſcũq; prouincie et virum religioſiſſimum epiſcopum ciuitatis: necnõ tres primates memorata creatio procedat: eadem obſeruatione[o] et pro iureiurando et pro inuentario et ſatiſdatione et hypotheca rerum curatori modis omnibus adhibenda.

p ¶ Accedat. ſic ergo curator adit hereditatem. ⁊ ſic eſt contra. ff. de ap. l. cum in vna. §. fin. Sol. ibi i curatore pupilli dicit. Vel ſolu. vt ibi plene dixim'. Sꝫ an ſic adeat vt furioſus fiat heres: Dixi ꝙ ſic. ſ. e. §. ſin aũt. ex alia in glo. ſcꝫ vel non ⁊c. Alij dicunt ꝙ non ſit heres: ſcꝫ vt dñiũ rerum habeat: ſed q̃tuꝫ ad adminiſtrationeꝫ vt furioſo accedat per hunc. §. nam his demum cauſis queritur furioſo ex quibus ſane mentis homini acquiritur ignoranti. vt inſtit. de here. que ab inteſt. §. ſui. ꝓ prima opinione eſt. ff. de leg. ij. licinius locuſta. Sed ſecundi reſpondẽt ꝙ de facto tantum ibi habuit. Iteꝫ pro prima. ff. ad trebell. l. cum heres inſtitutus. Sed ſecundi dicũt ꝙ vere nõ fuit heres: lꝫ actiones hereditarias cedat: quia ⁊ creditor hoc facit. vt inſtitu. quibus alie. licet. §. j. vel ſpeciale vt fiat ibi heres: eo ꝙ tenetur transferre actiões. ſic in eodem titulo. l. cogi. §. hi qui ſoliduꝫ. Pro ſecunda opinione eſt. ff. de acquiren. heredita. l. ſi quis alicui. §. fina. Itẽ videtur ꝙ nec commodum querat. vt. ff. de acqren. heredi. antiſtius. §. in libro. Sꝫ de cõmodo dominij ibi intellige qđ nõ placet. Vt recitat ibi quorũdaꝫ opinionẽ que hic reprobatur.

q ¶ Volentes tamen. ſic. j. de iu. deli. l. nec emere.

r ¶ Ab inteſtato heredes. q defuncto ſucceſſiſſent niſi furioſus fuiſſet i medio/ ⁊ cuꝫ fructibꝰ medij tẽporis: vt hic ſubijcit. ⁊. ff. de pe. here. heres. i pꝛi.

s ¶ Vel cautione. qualis fuerit ignoramus.

Furioſi curator adiens hereditatẽ nomĩe ipſius furioſi an faciat eum heredem.

☞ Curator furioſi poſtq̃ iurauit et ſatiſdedit et promiſit promittenda ⁊ recepit adminiſtrationem per decretuꝫ põt agnoſcere bonorum poſſeſſionem delatam furioſo: ⁊ bona ea occaſione peruenta tenetur in inuentario addere. ſaluo iure repudiandi ⁊ acceptandi furioſo ſi reſipuerit. ſed ſi in furore decedit ex acceptatione curatoris non fit tranſmiſſio bonoruꝫ poſſeſſiõis. legatum autem bene tranſmitteretur ad heredem furioſi. hoc dicit Bald. Vel ſic. Hereditas furioſo delata poteſt per eius curatorem adiri: ita vt ſi furioſus efficiatur ſane mentis poſſit eam ſibi retinere vel reſpuere. ⁊ ſi reſpuerit vel in furore deceſſerit ad ſubſtitutuꝫ deuoluitur. ⁊ ſi nullus ſit ſubſtitutus deuoluitur ad eos qui ſuccederent ſi furioſus in medio non fuiſſet. legata vero ad eius heredes tranſmittit cum poteſtate repudiandi. hoc dicit vſq; ad §. ſin autem curator. Salycetus.

¶ Tali itaq; ordinatione in curatore furioſi diſpoſita ſi quid poſtea ad furioſum peruenerit: ſiue ex hereditate: vel ſucceſſione: vel legato: vel fideicommiſſo: vel alio quocunq; modo/ hoc furioſo accedat[p]: et hoc cum alia eius ſubſtantia in manibus curatoris tradatur. ¶ Inuentario etiam ſuper his rebus ſcilicet faciendo et ſub eius cura conſtituatur: quatenus ſiquidem reſipuerit furioſus et acquiſitionem admiſerit reſtituatur ipſi. ¶ Sin autem in furore diem ſuum obierit: vel in ſuam ſanitatem perueniens eam repudiauerit: ſiquidem ſucceſſio eſt ad eos referatur: volẽtes tamen[q]: id eſt vel ad ſubſtitutum: vel ab inteſtato[r] heredes vel ad noſtrum erarium: eo ſcꝫ obſeruando vt hi veniant ad ſucceſſionẽ qui mortis tempore furioſi propinquiores exiſtant ei ad cuius bona vocabantur ſi non in medio erat furioſus. Omni ſatiſdatione vel cautione[s] quam per inextricabilem circuitum veteris iuris auctores induxerunt

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Legati dominiuz recta via q̄ritur: nō aūt hēditas.

a ¶ Acquirendis. per hoc ꝙ aduerſatur dicendo. legatis autem: patet ꝙ aliter in hereditate eſt. Et eſt ratio: q2 recta via dominium queritur in legato. vt. ff. de fur. l. a. titio. non ſic in hereditate niſi adeatur quod fit animo. vt inſti. de here. quali. ⁊ dif. §. fina. Item legatum ſine onere ſed hereditas nō. vt. ff. man. l. ſi hereditatē. ⁊ ideo ad ſuum heredem trāſmittit legata lꝫ in furore decedat: vt hic dicit. Accur.

b ¶ Ea. legata.

c ¶ Remoueanť. ſic. ſ. de legi. ⁊ conſti. l. leges. ij.

d ¶ Introducta. quam ignoramus.

Continuatio.

¶ De prediis ⁊ aliis rebus minorum ⁊c. ¶ Dictum eſt. ſ. qualiter prouideatur minoribus circa tutorem vel curatorē: nunc autem ponit qualiter prouideatur eis circa conſeruationem rerū ipſorum: ſicqꝫ imprimitur rubrica de p̄diis vel aliis rebus minorum ſine decreto non alienandis. Azo.

Venditio. ¶ Caſus. Pr obligauit prediuz minoris vel ſuū: h pacto vt ſi ſua die pecunia nō ſolueret liceret ſibi vendere: ⁊ deceſſit: ⁊ ſucceſſit ei mīor: non ſatiſfaciente ſua die minore creditor prediuz diſtraxit: vult minor reuocare p̄diū quaſi alienatū cōtra ſenatuſcon. quo caueť ꝙ prediū minoris ſine decreto alienari non dꝫ: an ſit audiendus: q̄riť: Diciť ꝙ non. Si tamen creditor viliori precio vēdidit q̄ predium valeret poteſt iudex eum reſtituere vt ſibi iuſtū preciū reſtituatur. ⁊ quod dicitur in ſenatuſcō. tūc locū habet cum minor ip̄e predium vēdidit ſine decreto. vel ꝙ minor nō ſoluit miſſus eſt in poſſeſ. alicuius prediꝫ ex cauſa iudicati: ⁊ miſſus diſtraxit.

e ¶ Pignoris. ſcilꝫ conuentionalis vel cum decreto ob es alienum obligatū. Vel dic ꝙ vocatus noluit venire ad cauſam vel cauere de dāno infecto vel pro legato. vt ff. eodeꝫ. l. iij. §. j. et quod ſubiicit ex cauſa iudicati. dic nec reſtitui niſi ex cauſa: vt q2 graue damnum habet. vt. ff. de minoribus. l. ſi ex cauſa. et ſic ex neceſſitate p̄mittitur: qd alʼs non p̄mitteretur. vt argu. ff. de fun. do. l. j. Vel pone econtra exemplū: q2 alterius predium pupillo eſt obligatum quod vendit. vt. ff. eo. magis. §. j.

radicitus excisa. Legatis autem proculdubio vel fideicommiſſis: ceteriſqꝫ acquiſitionibus furioſo acq̄rendis[a] ⁊ ſubſtātie ei⁹ aggregandis. Si autē ipſe reſipuerit: ⁊ ea[b] admittere noluerit: ⁊ aperte hec reſpuerit: vel heres eius hoc fecerit: a ſubſtantia eius illico ſeparādis: quaſi nec fuerint ab initio ad eum deuoluta: ⁊ per legitimum tramitē ambulātibus ſubſtantiam furioſi neqꝫ pregrauantibus neqꝫ adiuuantibus.

☞ Quod eſt dictū in creatione curatoris a principio idem intelligitur in ſubrogatione loco creati. hoc dicit Bal. vel ſic. Mortuo curatore furioſi vel eo vt ſuſpecto remoto debet alius ſubrogari. hoc dicit vſqꝫ ad. §. hec autem. Salycetus.

¶ Si autē curator furioſi ſm noſtram legē nominatus deceſſerit: ſub eodē modo: eademqꝫ obſeruatione alius creabiť: quēadmodum ⁊ ſi ſuſpectus reperiatur alter ſurrogatur: qd etiam veteribus legibus placuit.

☞ Diſpoſitio legis huius habet locū in curatoribus poſt hanc. l. creandis non in prius creatis. hoc dicit vſqꝫ ad finem. Salycetus.

¶ Hec autē omnia que de creationibus curatorum (cuꝫ per nouam diffinitionē itroducta ſunt) futuris caſibus imponantur: et neqꝫ antea facti curatores remoueantur[c]. neqꝫ aliud nouum accedat eis: ſed antiquo ordine ſtatuti in antiquos (q̄tum ad creationem) permaneant terminos: cautione videlicet vel ſatiſdatione que antiquitus fuerat introducta[d] ſuper poſtea venientibus ad furioſos ſucceſſionibus minime preſtanda.

¶ De prediis et aliis rebus minorum ſine decreto non alienandis vel obligandis. Titu. lxxi.

☞ Per viam ſecundi decreti poſſunt adulti res alienari. hoc dicit. vel ſic. Prohibitio alienationis rex minoris ſine decreto non extendiť ad alienationes neceſſarias: ſꝫ ex cauſa dabitur reſtitutio. hoc dicit Salycetus.

Imperator Antoni⁹. a. Minutiano. Lex. j.

Venditio quidē prediꝫ quod iure pignoris[e] vel in cauſa iudicati captum et diſtractum eſt[f] / ad ſenatuſconſultum[g] qd de non alienandis prediis pupillorum vel adoleſcentium (niſi auctore pretore vel preſide prouincie) factuꝫ eſt / non pertinet: ſed ſi etiam nūc i ea etate eos cui ſubueniri ſolet[h]: aditus competens iudex an te in integrum reſtituere debeat p̄ſente diuerſa parte[i] cauſa cognita diſpiciet[k].

☞ Quando contractus non tenet ipſo iure nō debet peti in integrum reſtitutio. hoc dicit. Vel ſic. Qui habent viam explicatam non debent petere viam implicatā. hoc dicit Baldus. Vel ſic. Ubi venditio pignoris eſt ipſo iure nulla reſtitutio ratione etatis nō eſt ipſo iure neceſſaria: ſecus ſi ſit aliqua ſi interuenit leſio nō modica: vel fraus cum emptore ſit participata. hoc dicit Salycetus.

Imperator Gordia. a. Clear. ⁊ Effrodiſio. Lex. ij.

Non eſt vobis neceſſaria in integruꝫ reſtitutio / ſi tutores vel curatores veſtri poſſeſſionem licet pignori nexam vendiderunt[l] ſine decreto. ¶ Sꝫ ſi creditores[m] id fecerint: ita demum iuxta formaꝫ edicti beneficium[n] tibi impartietur. ſi fraudulēta venditione participante conſiliū emptore damnum tibi inflictum eſſe doceatur[o].

☞ Pater nō poteſt alienare rem filij ſine decreto. hoc dicit Bal. Vel ſic. Pater curator filij non poteſt p̄dia alienare ſine decreto. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Ualē. et Gal. aa. Theodoſiano ⁊ aliis. Lex. iij.

Cum emācipatis vobis predium acq̄ſitum foret[p] alienari a patre: eodēqꝫ curatore[q] ſine preſidis auctoritate non potuit: maxime ſi tanq̄[r] ſuum eſſet non tanq̄ pupillare vendiderit: itaqꝫ illibata vobis p̄ſecutio eius permaneat.

☞ Minor frater nō poteſt alienare in fratrem maiorem ſine decreto rem prohibitam aliēnari. hoc dicit Baldus. vel ſic. Immobilia minorum nullo titulo alienantur ſine decreto: ideo tradita vendicanť: redditis tamen que acceperunt. hoc dicit Salycetus.

Iidem. aa. metridati. Lex. iiij.

Non ſolum per venditionem ruſtica predia vel ſuburbana pupilli vel adoleſcentes alienare prohibentur[s]: ſed neqꝫ tranſactionis ratione neqꝫ permutatione: multomagis donatione vel alio quoquo modo ea trāſferre ſine decreto a dominio

poſſunt.

k ¶ Diſpiciet. ⁊ hec cognitio poteſt delegari. vt. ſ. vbi ⁊ apud quem. l. fi. ſecus in decreto ſuper alienatione interponendo. vt argumen. ff. de tranſac. l. cum hi. §. ſi pretor. ⁊ facit. j. l. proxi.

Non eſt. ¶ Caſus. Si tu. pu. lꝫ alij obligatā diſtrahat poſſeſ. ſine decreto ipſo iure nō tenebit alienatio: nec reſtō in integrum eſt neceſſaria. ⁊ h in prima. Si v̄o creditor minore nō ſoluente iure creditoris ſine decreto diſtrahat: valet venditio. ſed ſi fraudem in venditione cōmiſit reſtituetur minor. ⁊ hoc in ſecunda.

l ¶ Uendiderunt. Credētes ſibi licere / quod creditori licebat. cum ergo ipſo iure non teneat ſine decreto. vt. ff. eo. l. j. ergo ceſſat reſtitutio. vt. ff. de mino. l. in cauſe. ij. in p̄ncipio.

m ¶ Sꝫ ſi creditores. qui iure facere poſſunt ſine decreto: licet tutius cum decreto. vt. ff. eo. l. j. §. ſi cōmunis. ⁊. l. ſi pupillorum. §. j.

n ¶ Beneficiū. ſcꝫ reſtitutionis ꝯtra emptorem.

o ¶ Doceať. idē ſi enorme damnum fuerit paſſus licet nō interuenerit fraus. vt. ſ. ſi aduer. ven. pigno. l. j. que eſt contra. pro minimo autem non daretur reſtitutio. vt. ff. de in integ. reſtitu. l. ſcio. Et potes h referre que diximus. ſ. ſi aduerſus ven. pigno. l. ij.

Lex. ibi neceſſaria. con coz. c. ꝯſtitutus. circa fi. in gl. ſuper v̄bo ſolennitas. extra d reſt. in integ.

Cum emācipatis. ¶ Caſus. An pať filij ſui emācipati minoris predium minori acquiſitū ſine decreto alienare poſſit: q̄ritur: Dicitur ꝙ nō: etiam ſi tanq̄ ſuum eſſet vēdidiſſet: nō vt pupillare.

p ¶ Foret. vel directo vel vtiliter: ſiue ius in eo habeat vel bona fide poſſideat. vt. ff. eo. l. iij. §. pe. ⁊ antepe. ⁊. l. magis. §. j.

q ¶ Curatore. id eſt tutore: cū hic pater ⁊ ille impubes ab eo emancipatus eſſet. vt inſti. de legi. paren. tu. et hic ſubiicit: ſic ⁊ alʼs. vnum ponitur pro alio. ſ. de in lit. dan. tuto. l. tutorem. Uel dic hos adultos et patrem et curatorem. et quod dicit pupillare: ſcꝫ quondam.

r ¶ Tanq̄ ſuū. vbi etiaꝫ hec ratio impedit. vt argu. ff. de cura. fu. l. iulianus. in fine.

Non ſolum. ¶ Caſus. Certuꝫ eſt ꝙ orōne diui ſeueri caueť vt predium minoris ſine decreto alienari nō poſſit titulo vēditionis: an idē ſit ī aliis titulis alienationis: puta donationis vel trāſactionis / queriť: Dicitur ꝙ ſic. Si ergo minor ex cauſa falſa vendidit fratri fundū ſine decreto reuocari poterit reſtituto fratri: ſi quid minor ab eo percepit.

f ¶ Diſtractum eſt. a creditore.

g ¶ Senatuſconſultum. id eſt ad orationem imperatoris ſeueri in ſenatu recitatam. vt. ff. eo. l. j.

h ¶ Solet. ſcꝫ intra quadriennium.

i ¶ Diuerſa parte. vt. ff. de mino. in cauſe. j. §. cā. ⁊. l. verū. §. ſciendum.

s ¶ Prohibentur. vt ⁊. ſ. de his qui ve. eta. impe. l. fi. et dic ꝙ eadē appellat ruſtica ⁊ ſuburbana hoc titulo.

a Poſſunt. niſi in caſibus. vt. j. ti. proxi. per totum.
b Dediſti. ſecus ſi fundum de quo litigabat minoꝛ diuiſit aliquo ſibi dato nomine tranſactionis. arg. ꝫ. de tranſac. l. preſes. immo idem. vt. ff. de tranſac. l. cum hi. §. ſi cum lis.
c Mutuo. ſic. ꝫ. de reputationib⁹. l. j. ⁊. ꝫ. ſi aduer. tranſactio. l. j. ⁊. ij.

Et ſi pſes. ¶ Caſ. Iudex circunuentus falſis allegationib⁹ puta quia dicebatur ꝙ es alienū vrgebat cū nō immineret de predio minoris alienādo decretuz interpoſuit non valet decretum nec alienatio: vñ predium alienatū minoꝛ vendicere poterit.

d Actionē. in rem et in perſonam contra tutorē vel curatorem. vt. ff. eo. l. magis. §. pe.

e Reſeruauit. nullum enim fuit decretum: ⁊ ſic nulla alienatio. ſic. ꝫ. ſi ex fal. alleg. l. j. ⁊ argu. ff. quibus ex cau. in poſſeſ. e. l. fulcinius. §. ſi quis bona poſſederit. ⁊. ff. eo. Quis. Sed ar. ꝫ. inſti. q manu. non pſit. §. ſemel. ſed ibi improprie ponitur falſa.

f Quā. ſ. i genere. nūc in ſpecie.

g Tu quoqꝫ. ſ. minoꝛ.

Minorū. ¶ Caſus. Si minoꝛ vel ei⁹ procuratoꝛ preſidi de interponendo decretum libellū porrexit: nō ſtatim diſcernere debet: vt res minoris vendat: ſed cauſam examinabit.

h Libello. quo petitur decretum et cauſa inſeritur. non ergo aſſertioni libello facte creditur ſed neceſſe eſt ꝓbari cauſam. Vel dic ꝙ procuratoꝛ ad hanc cauſam non poteſt conſtitui ſicut in excuſatione tutele. vt. ff. de excu. tuto. l. excuſare. et argu. ꝫ. ſi propter pu. pen. l. finali. ⁊ argu. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. l. ij. §. j. Sꝫ cōtra. ff. de mino. l. illō. §. ſi talis. ſed ibi ad fauorē hic ad damnū. ⁊ tamen non poteſt ibi fieri ſine ſpeciali mandato.

Procuratoꝛ nō ſemper conſtitui poteſt.

Si ad reſoluendaz. ¶ Caſus. Pater filio ſuo minori et emancipato predium donauit: poſtea filius ſine decreto de reddēdo patri cautionem emiſit. tamen cōtra ſenatuſcō. huius cautio ſic emiſſa filio nō preiudicabit.

...ſuo poſſunt[a]. ¶ Igitur ⁊ ſi tu fratribus tuis per tranſactionē fundum dediſti[b]: vendicare eum potes: ſed ⁊ ſi quid inuicem ab eis ex eodem pacto cōſecutus es id mutuo[c] reſtituere debebis.

☞ Decretum ex falſa cauſa alienationi interpoſitum non tenet. h. d. Bald. vel ſic. Decretum ex falſa cā interpoſituz eſt ipſo iure nullum. ideo illo non obſtante non tenet alienatio. h. d. Saly.

Idē. aa. Mutiano. Lex. v.

Et ſi preſes prouincie decreuerit alienandum vel obligandum pupilli ſuburbanum vel ruſticum predium: tamen actionem[d] pupillo (ſi allegationibus falſis circūuentā religionem eius probare poſſit) ſenatus reſeruauit[e]: quā[f] exercere tu[g] quoqꝫ non vetaberis.

☞ Nō ſufficit cauſas allegare ſed opoꝛtet probare. hoc dicit. Vel ſic. Ad petēduz interponi decretum ſuper alienatione rei minoris nō pōt conſtitui procuratoꝛ. hoc dicit ſm alium intellectū ſingularem. Baldus. Vel ſic. Nō ſufficit cauſam alienationis proponi coraz iudice: ſed eſt neceſſe vt apud acta probetur. ⁊ vt decretuz interponatur. hoc dicit Salycetus.

Impatores Carus Car. ⁊ Numeria. aaa. Varo. Lex. vj.

Minorum poſſeſſionis venditio per procuratorem delato ad pretorem vel preſidem ꝓuincie libello[h] fieri nō potuit: cum ea res aliter confiſci recte non poteſt: niſi apud acta cauſis probatis que venditioni neceſſitatez inferant decretum ſolenniter interponatur.

☞ Sicut minoꝛ non poteſt alienare rem non alienabilem: ita nec eam poteſt refutare vel finire. hoc dicit Bald. Vel ſic. Sicut minoꝛ non poteſt alienare immobilia ſine decreto: ita nec ad alienādum ſe obligare. hoc dicit Salycetus.

Idem. aaa. Iſidoro. Lex. vij.

Si ad reſoluendam donationem quam in emancipatuz te pater contulerat[i] minoꝛ. xxv. annis cautionem[k] ei emiſiſti[l]: cuz huiuſmodi ſcriptura contra ſenatuſconſulti[m] auctoritatez data ſit: non oberit iuri tuo.

☞ Etiā propter nuptias nō pōt minoꝛ...

i Cōtulerat. tradēdo.
k Cautionem. de reddendo predio dato a patre.
l Emiſiſti. ex interuallo.
m Conſulti. quo colligitur ſicut tradēdo non poteſt dominiū in aliū trāſferre: ſic nec ſtipulanti poteſt id ꝓmittere: cū iā habere videt̄ ſtipulatoꝛ. vt. ff. de regu. iur. l. qui actionem. ⁊ facit. ꝫ. ſi aduer. dona. l. ij.

Predia. ¶ Caſus. Minoꝛ ſpōſe ſue donauit prediuz ante nup. nomine ſponſaliorū ſine decre. an valeat do. querit̄. Dicitur ꝙ non. vtpote facta contra ſena.

n Ad te. vxorem.
o Nō potuerit. immo. vt. ꝫ. ſi aduer. do. l. j. q̄ eſt ꝯ. So. ibi mobiles hic immobiles. vel ibi decretū fuit: hic nō. Vel hic ſpōſalitia ibi ꝓpter nuptias. hoc placet. Itē ꝯ. ꝫ. de admi. tu. l. lex. Solu. nō eſt ꝯ: q2 ibi nil de donatione dicit. Itē ꝯ. j. ſi maioꝛ fac. l. fi. §. cū aūt. Solu. vt ibi.

Et ſi. ¶ Caſus. Tutoꝛ vel curatoꝛ ſi pdiū minoris alienauerit ſine decreto an ideo minoꝛ reuocare poſſit: querit̄: Dr ꝙ ſic. Pignoꝛa autē que curatoꝛ emptori ob euictionem obligauit poterit emptoꝛ proſequi.

...alienare ſua auctoritate rem non alienandam. hoc dicit Bald. vel ſic. Ex cauſa ſpōſalitie largitatis immobilia non alienātur ſine decreto. h. d. Saly.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Theodoſio. Lex. viij.

Predia ruſtica que contra ſenatuſcōſultū donata eſſe ante nuptias ſponſaliorū nomine precum tuarū cōfeſſio oſtēdit: cuz proprietas ad te[n] propter iuris interdictum trāſire non potuerit[o] in dñio mariti permāſiſſe palā eſt.

☞ Licet ex priuilegio non obligetur: fideiuſſoꝛ cui priuilegiū nō cōpetit obligat̄. h. d. Bal. vel ſic. Licet alienatio ſit prohibita minorum fauore: tamen alij non ꝓhibentur ſe ⁊ res ſuas obligare. hoc dicit. vel ſic. Prohibitio extra perſonā: ⁊ cauſam ꝓhibitionis non egreditur. h. d. Saly.

Idē. aa. Mutiano. Lex. ix.

Et ſi is quem predium ruſticuz minoris diſtraxiſſe affirmas: curatoris officio functus id fecit. venditio tamen contra diui ſeueri orationē[p] facta preſidis ſententia non immerito reſciſſa eſt[q]. ¶ Pignoꝛa[r] ſane[s] q̄ ob euictionis periculum idem curatoꝛ ex rebus proprijs tibi obligauit non prohiberis perſequi[t].

☞ Minoꝛ rem non rite alienatam vēdicat: nec reſtituit precium niſi quatenus receptiſſe probatur. h. d. Bal. vel ſic. Minoꝛ vendicans eius predia nō iure alienata tenetur reſtituere precium quatenus probatur in eius vtilitatem verſum. h. d. Saly.

Idē. aa. Grato. Lex. x.

Prediorum que ſine decreto alienata ſunt dominium tibi perſequenti preſes opē feret. apud quem ſi illuxerit non vniuerſa precia q̄ curatori tuo data ſunt in patrimonium tuuz proceſſiſſe: ꝓ ea dūtaxat pecunie parte te conueniri ꝑmittet: quaz in facultates tuas erogatam eſſe conſtiterit[v].

☞ Vbi contractus peccat in ſolennitate non eſt tractandum de precij paruitate/ ſecus vbi omnia ſunt ſolēniter acta. hoc dicit Bal. vel ſic. Vbi alienatio eſt nulla: minori reſtitutio non eſt neceſſaria: ſecus ſi ſit aliqua ⁊ leſio in precio ſit ſecuta. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. Triphinio. Lex. xj.

Siquidem ſine decreto mi...

p Orationem. i. contra ſenatuſconſultū ad orationem factū: vt. ff. e. l. j.
q Reſciſſa eſt. quaten⁹ de facto ꝓceſſit cū de iure non teneat. ſic. ꝫ. de reſcin. ven. l. ſi dolo. ⁊. ff. de acti. empt. l. ex empto. §. is qui vina. ⁊ ſic de ſacroſanc. eccle. l. iubem⁹. ij. §. poſt ſtatutum.
r Pignoꝛa. quid ſi ſimplū de euictiōe ꝓmiſit: Rñ. tenet̄. vt. ff. de euict. l. minoꝛ. xxv. annis.
s Sane. immo qcquid ſequit̄ ⁊c. vt. ꝫ. de legib⁹ ⁊ cōſtitutionibus. l. non dubiū. que eſt ꝯ. Solue illa in his q̄ ſtāt in finib⁹ prohibitionis: nec aliaz ſpālē penā imponit. naz ad illa de quibus eſt ſpecialiter cautū non porrigit̄ generalitas. vt. ff. de verb. obli. l. doli. ⁊ de penis. l. pe. ſm Ioā. Vel illud intelligitur de his q̄ ſiunt ꝯ cōmunes leges: iſtud de eo quod fit ꝯtra priuilegiū ⁊ non ꝯ leges cōes. Vel hoc ideo ꝯtingit: q2 curatoꝛ eſt extra cauſam ꝓhibitiōis: et h̄ pign⁹ minorē nō onerat ⁊ ſic ꝙtū ad minorem vt non tenet principale nec ſubſecutū. ⁊ ſic loquitur aliud ꝯtra. ff. de fideiuſ. cū lex. ꝙtū aūt ad tutorē principale tenet/ ſic et ſubſecutū. ſic ⁊. ff. de do. inter virū ⁊ vxo. l. cū hic ſtatus. §. ſi ſocer nurui. et. ff. de diuoꝛ. l. fi. in pnc. et. j. de bonis maternis. l. j. Vel quarto ibi de his q̄ hñt perpetuaz cauſam prohibitionis. Vel quinto refert vēdiderit tutoꝛ vt hic: an pupill⁹ eo auctore vt ibi.

Generalitas nō porrigitur ad ſpā liſ cauta.

t Perſeq. tu emptoꝛ.

Prediorū. ¶ Caſ. Si predium ſuuz minoꝛ ſine decreto alienauerit: poterit id reuocare. ita tñ vt pciū quatenus in vtilitatē ſuā ꝯuerſuz eſt emptori reſtituat.

v Cōſtiterit. nota ergo ꝙ emptoꝛ ꝓbat minorē locupletatū cū tutori eſt ſoluta: ſec⁹ ſi ipſi pupillo: q2 tunc pupillus probat nō eē vſuz. vt. j. e. ſi pdiū. ⁊. ff. de iureiur. nā ⁊ poſtea. §. ſi minoꝛ. q eſt ꝯ. ſꝫ fallit in creditore. vt. ꝫ. ſi aduer. cre. l. j. ⁊. ij. Vel hoc qñ ꝯct⁹ eſt nullus: ſic q2 cōpetat pupillo directa rei vēdicatio ⁊ aduerſarius excipiat dicēs eū locupletatū: ⁊ ita ſuā exceptionē ꝓbare debeat: ſcꝫ ſe minorē ⁊ leſum. vt. ff. de pba. l. in exceptiōib⁹. ⁊. j. e. l. vtere. ⁊. l. ſi pdiū. vbi autez tenet cū agit minoꝛ petēdo reſtitui plene intētionē ſuā ꝓbare dꝫ: ſcꝫ ſe minorē ⁊ leſuz. vt. j. e. l. fi. ⁊. ff. de curato. fu. l. ꝯſilio. §. fi. ⁊. ff. e. ſi pupillorū. §. fi. ⁊. l. ſi fundus. ⁊. ff. de mino. l. patri. §. itē. Vel plani⁹. aut nō tenet ⁊ probat emptoꝛ vt hic. ⁊. j. eo. l. vtere. ⁊. l. ſi predium. Aut tenet: ⁊ tunc minoꝛ. vt. ff. de iureiur. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minoꝛ.

Minoꝛ petēs reſtitutionem ꝓbet ſe minorē ⁊ leſum.

Siquidē. ¶ Caſus. Minoꝛ predium ſuū ſine decreto alienauit:

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

non refert alienauit vili precio vel non: q̄ non tenebit venditio. ⁊ hoc in prima. Si vero interpoſito decreto alienauit: ſed ignorans vires ꝑ dij minori precio ꝙ valuit: tenebit alienatio: ſed reſtituetur vt iuſtum precium ei ſuppleatur.

a ¶ Patronus tuus. o liberte: idem ⁊ curator.

b ¶ Obſtruxerit. vt et. ff. eo. l. j.

c ¶ Reſtitutio. ad h̄ vt ꝑciũ ſuppleat̃ vel res reddat̃ ſi vt minori vẽderet decept' eſt. ⁊ h̄ data electione emptori: alioqn ſi in hoc ipſo qđ vẽdiderit eſt deceptus ad rẽ ipſam. vt ar. ff. de iure do. ſi res. §. j. ⁊ ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ſi ſpõſus. §. circa. ⁊ ar. ꝭ. de reſcin. vẽ. l. ij. Sꝫ vr̃ iudicis decretũ facere ceſſare reſtitutionem. vt ff. de mino. l. ait pretor. §. quid tñ. ſed aliud eſt cũ pro recipiẽte ſibi debitũ: ⁊ aliud cũ pro alienãte iñterponit̃: vt ibi dixi. Itẽ ad hoc quod dicit de vili precio facit. ff. de tranſac. l. cum hi. §. ſi quis de alimentis. vt. ꝭ. de reſci. ven. l. quiſquis.

Reſtitutionem an faciat ceſſare decretũ iudicis.

nor annis patronꝰ tuus[a] ruſticuꝫ predium venũdedit: ſuperuacuuꝫ eſt de vili ꝑcio tractare cum ſenatuſcõſulti auctoritas retẽto dñio alienãdi viã obſtruxerit[b]. ¶ Sin vero iure interpoſito decreto venditionẽ vili ꝑcio eius poſſeſſionis cuius vires ignorabat fecit: iuxta edicti perpetui auctoritatem in integrum reſtitutio[c] tñ cauſa cognita ei prebebitur.

☞ Ob es alienum ⁊ ſimilem cauſaꝫ poſſunt alienari res minorũ. h. d. Saly.

Idẽ. aa. Leontio. Lex. xij.

OB es alienum tñ[d] cauſa cognita preſidali decreto predium ruſticuꝫ minoris prouinciale[e] diſtrahi permittitur.

☞ Minor non põt vendere ſuã emphitheoſim ſine decreto. Bal. vel ſic. Nõ tñ ꝓ priũ: ſed nec vectigale vel emphiteoticariũ prediũ vẽdit minor ſine decreto. h. d. Saly.

Idẽ. aa. zenouille. Lex. xiij.

ETiã[f] victigale vel patrimoniale[g] ſiue emphiteoticum[h] predium ſine decreto preſidis diſtrahi non licet.

☞ Etiam ex cõtractu mutui ſecuta traditione propter reciprocã ꝑſtationem cauſat̃ ius retinendi. h. d. Bal. vel ſic. Minor a vendicando alienata repellitur ſi preciũ i ei' debitũ vſũ nõ reſtituat cũ vſuris. Sal.

Idẽ. aa. Frontino. Lex. xiiij.

VTere viri prudẽtiſſimi papiniani reſponſo: ceterorũꝙ quorum ꝑcibus[i] feciſti mentionem ſententijs/ ac doli mali exceptionẽ oppone[k]: preciuꝫ ob eorũ[l] debitũ ſolutũ ꝓbans: ſi forte cum vſuris que fiſco debent̃ pupilli nõ offerẽtes fundos prouinciales citra decretum preſidis venundatos[m] cum fructibus petant.

☞ Non poteſt minor ſoluere ſine decreto aliud ꝓ alio in his que nõ poſſunt alienari. hoc dicit Bald. vel ſic. Immobilia ꝓ alio debito nõ poſſunt inſolutum dari ſine decreto. Saly.

Idẽ. aa. ⁊ cc. Sabine. Lex. xv.

SI minor. xxv. annis prediũ ruſticum (cum aliud[n] deberes)[o] ſine decreto inſolutum dediſti: dñium a te diſcedere nõ ꝑmittit ſenatuſconſulti auctoritas.

OBes. ¶ Caſus. Si minor alicui i. c. teneat̃: an vt liberet̃ iterpoſito decreto poſſit ruſticũ ꝑdiũ alienare/ q̄ritur. Rñ. ꝙ ſic: etiã ꝓuinciale.

d ¶ Alienũ tñ. Uel ſimileꝫ cãm vt dotẽ. vt plene dixi. ꝭ. de ad. tu. l. lex q̄. i ꝑin. Uel donationẽ ꝓpter nuptias vt. ꝭ. ſi ma. fac. l. fin. §. fina. Item ob famẽ. ar. ꝭ. de pa. q ſi. di. l. j. ⁊ ij. cũ pſone rebꝰ preponãtur. vt. ꝭ. de ſacroſanct. ec. l. ſancimꝰ. Forte ⁊ ob famẽ cõiũctarũ pſonarũ. vt. ff. de tu. ⁊ ra. di. l. j. §. ſed nonnullos. Idẽ dicũt de fundo ſterili. ar. ꝭ. de ſa. ſan. ec. aut̃. itẽ ꝑdiũ. qđ ñ placet: q̄ nõ vr̃ ſterile qđ vẽdi pt. vt. ff. ad l. fal. l. iij. ⁊. ff. e. ſi fundꝰ. niſi forte nil poſſet percipi.

Perſone ſunt rebus preferẽde.

e ¶ Prouinciale. ecõtra videbatur: quia directũ dñium vẽditoris vel minoris non erat. ⁊ facit. ff. eo. l. magis. §. ne tamen.

ETiã. ¶ Caſus. Si minor habeat prediũ in emphiteoſim: vel tale ꝓ quo reddat tributũ fiſco vel ceſari. an id ſine decreto alienari poſſit/ q̄ritur. Rñ. ꝙ non.

f ¶ Etiã vectigale. quod preſtat vectigal fiſco.

g ¶ Patrimoniale. quod ceſari.

h ¶ Emphiteoticum. quod priuato. ⁊ idẽ ſi quodcũꝙ ius habet in re. vt. ff. eo. l. iij. §. ſed ius.

VTere. ¶ Caſus. Si minor predium ſuum prouinciale ſine decreto diſtrahat vt emptor nomine precij fiſco cuiꝰ debitor erat minor vel exercitui ſuo vel patrie ſatiſfaceret ⁊ predium reuocare voluerit. an ei agenti niſi precium cum vſuris fiſco debitis reſtituat emptori obſtet doli exceptio/ queritur. Dicitur ꝙ ſic. ⁊ hoc cauet̃ in rñſo papi. ⁊ ceterorum iuriſconſultorum.

i ¶ Precibus. i. in libello precum.

k ¶ Oppone. tu emptor.

l ¶ Ob eorũ. ſcꝫ minorum. ⁊ habes idẽ. ff. eo. ſi fundus. §. fin. ⁊ l. pupillorum. §. pe. ⁊. ff. de mino. l. tutor. ⁊. ff. de cur. fur. l. conſilio. §. j. ⁊. ȷ. titu. ij.

l. ſi contra ampliſſimi. ⁊. ff. de acqui. re. do. bone fidei.

m ¶ Uenundatos. A minore.

SI minor. ¶ Caſus. Tenebatur mihi minor in fundo ſempronio. dedit mihi inſolutũ aliud ſine decreto cũ debuit dediſſe ſempronianum. an id vendicare poſſit: queritur. Dicitur ꝙ ſic.

n ¶ Aliud. ſ. prediũ. et ita alterũ puta debitũ poterit alienare: aliud nõ. ſic eſt differentia inter fundũ ⁊ fundũ. vt. ff. e. l. magis. § ſi fundꝰ. ⁊. §. ſi pupillus. Sed ar. ꝯ. ff. eo. ſi pupillo℞. §. ſi. vbi fundꝰ primo obligatꝰ cũ decreto alteri ꝓ eodeꝫ debito exoluendo ſine decreto obligat̃. ſed ibi ideo q̄ i locum prime obligationis ſuccedit eadem res.

o ¶ Deberes. ex perſona eius cui ſucceſſiſti.

SI ꝑdiũ. Prio cõſulit minori. ſcđo emptori. ſecũda ibi: ẽptor. ¶ Caſus. Si minori ſ ruſticũ ꝑdiũ vel ſuburbanũ ſine decreto alienet̃/ nõ tenebit alienatio: ſꝫ aget̃ ⁊ reſtituet̃ ſibi ꝑdiũ cũ fructibꝰ ſi extẽt: cõſumptos cõdicẽt: ſi tñ ẽptor ꝓbet ꝑciũ fuiſſe vſũ i vtilitatẽ miõris repelleret̃ minor doli exceptione: ſi nõ ſoluet ꝑciũ cũ vſuris: ⁊ ſumptꝰ ſi quos fecit in ꝑdio. ¶ Nota ex textu ſufficere decretũ illius iudicis in cuius territorio res eſt. ſufficeret etiaꝫ decretũ illiꝰ iudicis qui hꝫ pupillũ ſub ſe lꝫ nõ habeat rẽ ſub ſe. vt. l. magis puto. §. illud. ff. de rebus eorũ. Diuiſio.

☞ Minor qui ex precio fundi venditi ſoluit onera ⁊ tributa fundum nõ recuperat niſi reſtituat quod accepit. Bal. vl' ſic. Immobilia alienata ſine decreto iudicis in cuius territorio ſunt ſita pñt cum fructibus vendicari: ſed precium in vtilitatẽ minoris verſum cum vſuris debet reſtitui et ſumptus meliorari. h. d. Saly.

Idẽ. aa. Euthice. Lex. xvj.

SI ꝑdiũ ruſticum vel ſuburbanũ[p] (qđ ab vrbanis non loco[q] ſed qualitate ſecernitur) in pupillari etate cõſtituta: tutore auctore vel adulta ſine decreto ꝑſidis prouincie in qua ſitum eſt venundediſti: ſꝫm ſniam ſenatuſconſulti dñium eius ſiue ius a te diſcedere nõ potuit: ſed vendicationeꝫ eius ⁊ fructuũ: vel his non extantibus cõdictionẽ cõpetere conſtitit. ¶ Emptor autem ſi ꝓbare[r] potuerit ex ceteris facultatibus[s] obedire te muneribus ſiue oneribꝰ non potuiſſe: ad vtilitates ꝑterea tuas ceſſiſſe pecuniaꝫ quam precij noīe ſumpſeras: doli exceptionis auxilio preciũ cum vſuris quas preſtatura eſſes. ⁊ ſumptus meliorati ꝑdij ſeruare tãtũmodo poteſt.

☞ Non poteſt minor diuidere immobilia niſi prouocetur a maiore. h. d. Bal. vel ſic. Minor non alienat etiã in minore ſine decreto: nec prouocat ad diuiſionem: ſed prouocatur a maiore: ⁊ tunc ſine decreto procedit alienatio. h. d. Saly.

Idẽ. aa. ⁊ cc. philippo. L. xvij.

INter oẽs minores[t] nec commune ꝑdiũ ſine decreto preſidis ſnia ſenatuſconſulti diſtrahi[v] patitur. nam ad diuiſionis cauſaꝫ prouocãte tñmodo maiore ſocio eius alienationẽ ⁊ ſine decreto[x] fieri iampridem obtinuit.

☞ Propter debitum fiſcale (puta propter data ⁊ collectas) põt alienari res minoris interueniente decreto. Bald. vel ſic. Etiam propter debita fiſcalia nõ poſſunt minorum predia alienari niſi cauſa probata ⁊ interueniente decreto. Saly.

Impera. Cõſtantinus. a. ⁊ Cõſtãtius. c. ad Seuerũ. Lex. xviij.

SI minores vel ex patris nomine vel ex ſuo debitis duntaxat[y] fiſcalibꝰ ingruentibus vel ex priuatis cõtractibus reperiant̃

p ¶ Suburbanũ. pro eodẽ ponit ruſticũ ⁊ ſuburbanũ: vel ſuburbanũ eſt quod eſt iuxta vrbanum vt orti i ciuitate ⁊ extra.

q ¶ Non loco. nã vrbanũ põt eẽ in rure ⁊ in ciuitate. vt. ff. đ v̄. ſig. l. vrbana ꝑdia. ⁊ l. vrbana famĩa. ⁊ eꝯ ruſticũ in ciuitate.

r ¶ Probare. ex volũtate nõ ex necẽitate. vt dixi ꝭ. e. ꝑdio℞. ſꝫm. H. ⁊ azo. vel ẽt ex necẽitate cũ ꝯcrꝰ non tenuerit: vt ibi dixi.

s ¶ Facultatibus. mobilibus. vt. ff. e. l. magis. §. item requirat. ⁊ ad hoc ꝭ. de his qui ve. eta. impe. l. eos. ⁊. ȷ. ti. j. prediuꝫ. ⁊. ff. e. l. iij. ⁊. ȷ. ti. ij. l. ſi contra ampliſſimi. ⁊. ꝭ. de cõdi. ex. l. ſi mala. ⁊. ff. de pe. here. ſed ⁊ ſi lege. §. ſcire. ⁊. ff. de mino. l. intra vtile. ⁊ l. tutor. in ſi. ⁊. ff. e. ſi fundus. §. ꝙꝙ. ⁊ l. pe.

INter. ¶ Caſ. Si mĩor cũ minore habeat rẽ cõeꝫ ſine decreto alienare nõ lꝫ. ſꝫ nec ad cõi diuidũdo iudiciũ ꝓuocare. ſꝫ ſi maior cuius fundus erat communis ad iudiciuꝫ prouocet: etiam ſi ſine decreto fiat diuiſio bene tenet.

t ¶ Minores. vterꝙ eñi eorum erat minor. ſic. ff. e. ſi pupillorum.

v ¶ Diſtrahi. etiam per diuiſionem. Eſt eñi quedam alienatio per diuiſionem ⁊ adiudicationem.

x ¶ Sine decreto. vt. ⁊. ff. eo. l. j. §. ſi cõis. ⁊ eſt rõ q̄ ex neceſſitate ſit. ſic et ff. de cõdi. fur. l. ⁊ iõ. ⁊ ar. ꝭ. de fundo do. l. j. ⁊ facit. ȷ. ti. j. l. j. ⁊ fina.

SI minores. ¶ Caſ. Si minor noīe ſuo vel pr̃i fiſco vel ꝓuato teneat̃: an iterpoſito decreto res ſuas diſtrahi poſſit: q̄rit̃. dr̃ ꝙ ſic.

y ¶ Debitis dũtaxat. determinat debitis. non autem ea que ſequũtur.

Obnoxij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Obnoxij. ad pecuniā: ſecus ſi ad rē certā. tūc eniȝ diſtinguit̄ patris an ſuo noīe debeāt. vt. ff. e. l. magis. §. ſi pupillus. ꝛ. §. ſed ꝛ ſi pater.
b ¶ Pretore. i. pretore quem cōſtituit cōſtantinus.
c ¶ Fide. q꞉ non inuenit̄ vnde aliunde cōmode potuerit debitum ſolui. nec eīn frumētū nec alia neceſſaria debuerunt vendi. vt argu. ff. de ver. ſig. l. nepos proculo.

obnoxij[a]: decreti ītérpoſitio a conſtantiniano pretore[b] celebranda eſt: ꝓbatis examinatiſq; cauſis: vt patefacta rerum fide[c] firma vēditio perſeueret.

Quando decreto opus nō eſt[d]. Titulus. lxxij.

Emptor mandauit reſtitui rem emptam refuſo precio: poteſt hoc fieri licet heres ſit minor: quia voluntas teſtatoris operatur idem quod decretum iudicis. hoc dicit Baldus vel ſic. Conuentio paterna in contractu appoſita facit alienationem rei minoris valere ſine decreto. hoc dicit. vel ſic. Ex voluntate paterna poſſunt immobilia pupilli alienari ſine decreto. Salycetus.

Impator Anto. a. Valē. Lex. j.

Si probare[e] potes[f] patrem pupilli: cuius tutores conueniſti[g] cōſenſiſſe[h] vt reddito tibi predio preciū reciperaret: id quod conuenit ſeuabit̄. ¶ Neq; enim in ea re auctoritas preſidis neceſſaria eſt: vt tutorum ſolicitudini conſulatur ſi voluntati[i] pareatur defuncti.

Idem operatur reſcriptum principis quod decretum inferioris ſolenniter emanatum. hoc dicit vel ſic. Habens verbum ſuperioris non indiget verbo inferioris. hoc dicit Bal. vel ſic. Conceſſio principis ſpecialis habet vim decreti. hoc dicit Salycetus.

Imp. aureli⁹. a. Pulchro. L. ij.

Illud requirendū eſt an adito principe ſaturninus vir clariſſimus[k] ſpecialiter ius venditionis accepit. ¶ Ad inſtar enim preſidalis decreti conceſſio principalis accedit.

Alienatio facta ex patris voluntate/ vel teſtatoris valet ſine decreto. Saly.

Imperatores Diocletianus et Maximia. aa. Strato. Lex. iij.

Prediū ruſticum vel ſuburbanum a minore. xxv. an. alienari ſine decreto preſidis (niſi parentis voluntas vel teſtatoris ex cuius bonis ad minorē ꝑuenit ſuꝑ alienando eo aliqd mandaſſe deprehēdatur[l]) nulla ratiōe pōt.

Veſtes detrite ꝛ aīalia ſuꝑuacua poſſunt alienari ſine decreto. Saly.

Imp. Cōſtā. a. ad pplm Lex. iiij.

Et ſine interpoſitione decreti tutores ꝛ curatores quarūcunq; perſonarum veſtes detritas ꝛ ſuperuacua animalia vendere permittimus[m].

Continuatio.

d ¶ Qn̄ decreto opus nō eſt. ¶ Diximus qn̄ decreto op⁹ ſit: mō exponam⁹ caſus in qb⁹ nō eſt opus iudicis decreto. Azo. Mo. caſus vbi nō eſt opus decreto. Prim⁹. s. ti. j. l. pe. Scd̄s ſi nō caueat̄ de dāno īfecto. ff. de dā. infec. ſi finita. §. ſi pupill⁹. Itē in alio qn̄ defunctus ꝑmiſit. vt. j. e. l. j. §. j. ꝛ. ff. eo. l. j. §. j. Item in alio. vt. j. eo. ti. l. ij. Item ſi iurauit quod plene dixi. s. ſi aduer. vendi. aut̄. ſacramenta. Item alius. vt. ff. eo. magis. §. ſȝ ſi pater. Iteȝ in alio. vt. j. e. l. ff. Iteȝ in alio. vt. s. de admi. tu. l. ſi. §. defenſionē. Accur.

Minorum bona multis in caſibus ſine decreto alienari pōt.

Si probare. ¶ Caſus. Si mandauit teſtator vt reddito ꝑcio mior tibi ꝑdiū reſtituat. decretū non eſt neceſſarium.
e ¶ Si probare. ſic. s. de pac. inter emp. ꝛ vē. l. ij.
f ¶ Potes. tu venditor.
g ¶ Conueniſti. ex vendito vel ꝑſcriptis verbis.
h ¶ Conſenſiſſe. in pacto emptionis.
i ¶ Voluntati. habite in pacto venditionis.

Illud. ¶ Caſ⁹. Minor īpetrauit a ꝑncipe vt liceret ſibi ꝑdiuȝ diſtrahere ſine decreto ſi diſtrahat. an valeat alienatio. Dicit̄ ꝙ ſic. q꞉ priuile. loco eſt decreti.
k ¶ Vir clariſſim⁹. minor xxv. ānorū. nō eīn ſufficit gn̄aliter veniā etatis īpetrari. vt. s. ꝺ his q veniā eta. impe. l. pe. ꝛ ſi. q̄ ē ꝯ. ſic ꝛ hoc caſu ceſſat reſtitutio. vt. s. de his qui ve. eta. impe. l. j. et pōt forte dici hoc caſu ſalteȝ corā iudice inquiri cauſaȝ vēdendi: lȝ decretum nō interponatur. vt. s. de his qui ve. eta. impe. l. ij.

Prediū. ¶ Caſus. In hac. l. dicit̄ ꝙ ꝑdiuȝ minoris ſine decreto alienari nō poteſt: niſi in teſtamento vel codicill̄. vt alienet̄ iubeat teſtator.
l ¶ Deprehendatur. teſtamento vel codicillis vel niſi parēs vel ille cui minor ſucceſſit ad alienādū aliquo mō fuerit obligatus. vt. ff. eo. l. j. §. j. ꝛ. l. magis. §. ſi pupill⁹. Sȝ qd ſi mādauit gn̄aliter vt multi faciūt de rebus ſuis vendēdis vel tutoribus vel curatorib⁹ vel fideicōmiſſarijs: nūqd poterūt mittere manū ad quā rē velint: qō puto ex hac lege. ꝛ. ff. eo. l. j. §. j. ꝛ facit. s. de his qui ve. eta. impe. l. ij. ꝛ iij. s. eo. l. j.
m ¶ Et ſine. Permittimus. vt ꝛ. s. de admini. tu. lex. §. ſi. ꝛ. ff. de mino. ꝛ ſi ſiue. §. queſitum.

Si qs igno. ꝛc. ¶ Qn̄ res minoris ab aliqb⁹ diſtrahunt̄ tāq; ſint eorum ꝑprie ꝛ ſine decreto. iō qd iuris ſit ſi ſine decreto ignorans qs rē eē minoris ab extraneo cōparauerit ponit. Azo. Si ea. ¶ Caſus. Heres tutoris rem pu. diſtraxit. an eā pupillus vēdicare poſſit. Diſtinguit: aut diſtraxit vt ſuaȝ: aut vt pupillarem. ſcd̄o caſu ſi emptor ſciens nulla tp̄is ꝑſcriptiōe tut⁹ eſt. ꝑmo caſu ſi emptor erat ignorans lȝ dn̄s nō fuerit factus ſtatim cū res tradebatur: tn̄ ſi eā poſt legitimā etatē minoris preſcripſerit: vēdicanti obſtat preſcriptio.

Continuatio.

Si quis ignorans rem minoris eſſe ſine decreto comparauerit. Titulus. lxxiij.

Qui emit rem minoris tāq; minoris nō preſcribit. ſi auteȝ tanq; maioris bona fide preſcribit. Bal. vel ſic. Emptor bone fidei preſcribit non male fidei. h. d. Primo in vendente vt alienā. ſecundo vt propriā. ſecunda ibi: ſi vero. Saly.

Imperator Gordianus. a. Felici. Lex. j.

Si ea que hereditario[n] vel honorario titulo i iura tutoris ſucceſſit poſſeſſionē tuā vendidit: ſi vt pupillarem diſtraxit emptor qui ſciēs[o] a tutoris herede mercatus eſt: cū officium morte finiatur[p] alienam rem comparando de temporis interuallo nullam potuit acquirere defenſionem. ¶ Si vero vt ſuam diſtraxit: ignoranſq; reȝ alienam emptor comparauit: neq; ſtatim per traditionem poſſeſſionis dominus effectus[q] eſt: ſed tātummō aduerſus te ſtatuti[r] temporis: cuȝ te legitime etatis eſſe non diffitearis: poteſt vti preſcriptione.

Rem alienatam ſine decreto vēdicat minor cum fructibus niſi emptor fuerit bone fidei. hoc dicit Saly.

Idem. a. Criſpine. Lex. ij.

Si contra ampliſſimi ordinis decretum poſſeſſiones tue diſtracte ſunt: conueni earum poſſeſſorem: vt ſi ita probaueris[s] geſtum: et poſſeſſio retrahatur: et fructus vniuerſi[t] reuocentur: ſi nō bona[v] fide emptorem fuiſſe qui emit conſtiterit.

Minus legitime alienata vendicantur etiam a ſecundo emptore: niſi ſit munitus preſcriptione. h. d. Saly.

Imperatores Diocletianus et Maximia. aa. Agathe. Lex. iij.

Poſſeſſiōeſ ruſtice vel ſuburbane ſine cauſe cognitione ꝛ interpoſitione decreti contra ſenatuſconſultum alienate: nec a ſecundo emptore[x] recte tenentur: niſi ſtatuti temporis ſpacium[y] interceſſerit[z].

Emēs a donatario minoris pōt preſcribere ſi habet bonam fidem: ꝛ cōtinuat poſſeſſionē longo tempore. h. d. Bald. vel ſic. Is qui emit ab eo cui minor donauit ſine decreto/ preſcribit cōtra eū a die quo factus eſt maior ſpacio. x. annorum eo ꝑſente. vel. xx. eo abſente. Saly.

n ¶ Hereditario. id eſt iure ciuili.
o ¶ Qui ſciēs. rē eſſe pupilli ꝛ nō tenere vēditionē: ꝛ ſic duo obſtant emptori vl̄ ꝑſcriptori. mala fides. ꝛ ꝙ pupillaris eſt res. idē ſi ſciat eſſe pupilli: et credat licere emere ab herede tutoris: ſȝ tūc impedit iuris error. vt. ff. de vſuca. nunq;. in prin. et pro empto. l. ij. §. ſi qs a pupillo.

Preſcriptio impeditur ꝑ iuris errorē.

p ¶ Finiat̄. vt et. s. de neg. geſt. l. curatoris. inchoata tn̄ debet ꝑficere. vt. ff. de here. tu. l. j.
q ¶ Effect⁹. cuȝ a nō dn̄o habeat. vt. ff. de acq. rerū do. l. traditio.
r ¶ Statuti tp̄is. x. vl̄. xx. an. qō dn̄ū eo facto maiore currit: vt h. ꝛ. j. q. nō ob. lō. tēp. ꝑſcrip. l. nō eſt incognitū. ꝛ. j. eo. l. ſi. Et eſt rō: q꞉ cuȝ tp̄e minoris etatis nō pōt alienari: ergo nec vſucapi. vt. ff. de ver. ſig. l. alienationis.

Si cōtra. ¶ Caſus. Tutor vel curator ſi rē minoris alienauerit ſine decreto: reſcidi pōt vēditio. nec tm̄ res ſed in reſtitutionē venient etiā fruct⁹: ſiue extēt ſiue conſumpti ſint. ſi emptor nō bona fide emit.
s ¶ Probaueris. Qō eſt eo ipo ꝙ ꝯriuȝ nō ꝓbat̄. ſic. s. ti. ij. ſi ꝑdiū. ſic ꝙ ꝓbat aduerſari⁹ ſolēnitatē vt ꝛ al's qui ſolēnitatē dicit ꝓbet. vt. ff. de pub. ī rē act. l. q̄cūq;. §. ſi. Sed arg. ꝯ. inſti. ꝺ fideiuſ. §. ſi.
t ¶ Vniuerſi. extēt vl̄ nō. vt ꝛ. s. ti. ij. ſi predium.
v ¶ Si nō bona fide. etiā in iure errantem. vt. ff. de peti. here. ſed et ſi lege. §. ſcire. Sed opponit̄. non poteſt vſucapi: ergo nec fruct⁹ pōt lucrari. vt. ff. de vſuc. l. vbi lex. Sȝ rū. ibi ꝑpter rei vitiū: hic ꝑpter defectū ſolēnitatis: vel ꝑpter etatē q̄ nō noceret ad fructus. vt. ff. de acq. re. do. l. bone fidei.

Poſſeſſiones. ¶ Caſus. Si tutor rem pupilli vt ſuaȝ ſine decreto alienauerit: ꝛ ille in quē alienata eſt ſcd̄o vēdiderit: ſcd̄s emptor ſecurus non erit: niſi poſt etatem legitimam minoris eā preſcripſerit.
x ¶ Emptore. etiam bone fidei.
y ¶ Spacium. ſcȝ. x. vel. xx. annorum.
z ¶ Interceſſerit. poſt minorem etatem. vt. s. e. l. j. ſed hodie male fidei

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

poſſeſſore alienāte ꝛc. vt. j. de p̄ſcrip. lōg. tēp. aut. male fidei. Sed oppo nitur. Nōne etiā olim prohibebatur alienari. vt. ff. de re. co. l. j. ergo ꝛ vſu capi. vt. ff. de verbo. ſig. l. alienationis. ergo bona fides nō ꝓdeſt. vt. ff. de vſuca. l. vbi lex: R̃n. interim dū minor eſt: ꝛ ſicut ꝓhibetur alienatio ꝛ vſucapio ē ꝓhibita: ſ3 poſt minorē etatē vtraqꝫ valet: vt hic. Uel ibi ꝓhibetur: q2 furtiua. hic ꝓpter defectum ſolennitatis. vt dixi. s. e. l. j.

Quoniā. ¶ Caſus. Si p̄diū a minore mihi donatū ſine decreto vel ab eius curatore vel tutore alij bona fide ementi vendidero an teneat venditio. R̃n. q̄ ſi emptor p̄ſente dn̄o ꝛ maiore facto p̄diū. x. an. eo p̄ſente. vel. xx. eo abſente tenuerit: ſecurus erit. ꝛ vēdicanti obſtat exceptio.

a ¶ Quoniam aduerſus emptorem. ſc3 agitur.

b ¶ Donata res. vt. s. ti. ij. l. non ſolum.

c ¶ Effecto. Quare hoc cū ꝛ contra minores olī3 hmōi p̄ſcriptiones currebant: licet hodie ſit ſecus. vt. s. in qui. cau. in inte. reſti. l. fi: R̃n. immo non currebāt in hmōi caſibus: cū nec alienari poterant. vt ff. de ver. ſig. l. alienationis. ꝛ arg. ff. de fun. do. l. ſi fundū: ſic ꝛ in quibuſdā alijs erat q̄ ipſo iure nō currebāt olim vt dixi mus. s. in qui. cau. in inte. reſtit. l. fi. Uel dic hoc additū a cōpoſitoribus. Uel tertio ideo dicit maiore effecto: vt nec reſtitutio detur: hodie conſtat ipſo iure prius nō currere. d. l. s. in qui. cau. in inte. reſti. l. fi. et facit. s. e. l. j. in fine. ꝛ. j. qui. non ob. lon. tēp. pre. nō eſt icognitū. ſed videtur etiā poſtea nō poſſe vſu capi: cū initiū ſit inſpiciendū in vſucapione. vt. ff. de vſuca. l. ſequitur. §. de illo. in fine. §. quo hic inſpecto nō ꝓcedit vſucapio. ſ3 dic vitiū eſſe rei ꝛ pſone. p̄mū impedit ꝛ demū eo finito currit vſucapio nullo ad principiū poſt habito reſpectu. vt. ff. de vſucap. l. vbi lex. §. interdum. ꝛ. l. non ſolū. §. qd vulgo. ſed perſone vitium licet eo finito currat preſcriptio: tamē ex bona fide ꝛ titulo ante vitium habito procedit vt hic. ꝛ. s. eo. l. j. in fine. et facit. j. ti. j. l. ſi fine. Sed contra. j. titu. proxi. l. fi. vbi quinqꝫ annos dicit ſufficere: ſed ibi ſolues.

Preſcriptiōes an currant contra minores.

Uſucapionē ipedit duplex vitium.

Idē. aa. Alexan. Lex. iiij.

Quoniā[a] aduerſus emptorem ad quē ex pſona eius cui contra ſenatuſconſultū donata[b] res eſt iuſto titulo interueniēte ea res de qua lis eſt tranſitū fecit requirere oportebit an preſente priore dn̄o et maiore effecto[c] ſine controuerſia bona fide decennio: vel abſente. xx. annis q̄ queſtionē patitur poſſeſſor fuiſſe monſtret. ¶ Q2 ſi apud grauitatē tuā manifeſte conſtiterit ſine vlla cūctatione habita longi temporis preſcriptione petitorē oportebit excludi.

¶ Si maior factus alienatiōem factam ſine decreto ratam habuerit. Titulus. lxxiiij.

Licet minor factus maior ratam habeat alienationem predij infra dimidiam iuſti precij vēditi: pōt nihilominus ipm vēdicare: niſi ſibi iuſtum preciū ſuppleatur: vel in debito compenſetur. h. d. Saly.

Imperatores Diocletianus et Maximia. aa. Licinie. Lex. j.

Cum proponas curatorem patris tui nō interpoſito preſidis decreto predium ruſticum heredi creditoris[d] ſeu tutori eius[e] deſtinaſſe[f] venundare: eamqꝫ venditionem deceptum patrem tuum ratam[g] habuiſſe: ſi minore[h] precio diſtractum predium eſt: ꝛ inconſulto errore lapſum patrem tuum perperam venditioni conſenſum dediſſe conſtiterit: non ab re erit ſuperfluum[i] precij in cōpenſationē deduci: qd̄ p̄ſidis ꝓuiſione fieri conuenit: cuius ſolertie congruū eſt:

si[k] diuerſa pars bonā fidē nō amplectatur: in arbitrio[l] eius ponere an velit poſſeſſionē cū fructibus reſtituere: ita vt fenebris[m] pecunia cū cōpetentibus vſuris reſtituatur[n].

Predium minoris minus legitime alienatum reuocatur: niſi preſcriptio vel ratihabitio poſt maiorem etatē interuenerit. hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. Alexan. Lex. ij.

Si ſine decreto p̄ſidis ꝓuincie predia tua a tutore tuo alienata ſunt[o]: nec ſpeciali confirmatione[p]: vel ſi bona fide fuiſſet poſſeſſor[q] ſtatuti temporis excurſu: id qd̄ perperam eſt actum non fuerat ſtabilitū: preſes prouincie poſſeſſionē in ius tuum retrahet.

Re immobili minoris alienata titulo oneroſo ꝓcedit cōfirmatio contractus ꝛ traditiōis taciturnitate quinquēnij poſt etatem legitimā inchoandi. Si aūt titulo lucratiuo ad cōfirmationē traditionis et tituli requiritur ſilētiū lōgi tpis. h. d. bal. vel ſic. Si immobilia ſunt alienata ſine decreto titulo oneroſo ab ipo minore vel ab eius adminiſtratore eo ſciente ꝛ patiente: et factus maior taceat per quinquēniū inducitur quedam tacita ratihabitio contra quam venire nō poteſt. Si autē ſunt alienata titulo lucratiuo requirit taciturnitas lōgi tēporis. ad reuocationē aūt admittitur etiam heres: q ſi ꝛ ipſe ſit minor tp̄us quod ſuperat defuncto ex decēnio vel quīquēnio nō currit: ſed demum facto maiore. h. d. Saly.

Imperator Iuſti. a. Menne p̄facto pretorio. Lex. iii.

Si qn̄ ſine decreto[r] minorū[s] vel adhuc ſub curatoribus cōſtitutorum: vel per veniam etatis eorum curā excedentium res alienantur vel ſupponuntur: ꝛ ad ꝑfectā etatem idē minores prouecti longo ſilentio querelā huiuſmodi

g ¶ Ratam habuiſſe. expreſſe cum eſſet maior factus. ꝛ ſic iam non poteſt reuocari: licet ſine decreto facta.

h ¶ Si minore. q̄ ſit dimidia iuſti precij: vt patet ſtatim. pro tali ergo hic talis ratihabitio habetur ac ſi in maiore etate venderet. ſed tūc daretur electio emptori an redderet rem vel iuſtū preciū ſuppleret. vt. s. de reſcin. vē. l. ij. ꝛ. l. ſi voluntate. ꝛ nunc erit idem vt hic ſubijcit. Alij dicūt fuiſſe hic deceptionē in eo q̄ dolo emptoris fuit inductus ad habēdū ratū: cū putaret p̄cio iuſto factā fuiſſe venditionē: quod non placet.

i ¶ Superfluū. iuſtū preciū erat. x. contum puta quattuor q̄ ſoluta ſunt. ſex ergo que remanēt cōpēſantur cum eo: quod hic quondam minor ſuo creditori debuit.

k ¶ Si. i. q̄ uis nō habuit bonā fidē. vel ponitur conditiō aliter: ſc3 ſi nō vult adimplere qd̄ d3: ſoluendo. ſ. vel compenſando.

l ¶ In arbitrio eius. id eſt aduerſe ptis: hoc eſt heredis creditoris.

m ¶ Fenebris. que vt creditori ei debebatur.

n ¶ Reſtituatur. ſupple an quod iuſto p̄cio deeſt ſupplere ſoluēdo vel cōpēſando. Sed contra. j. de preſcrip. xxx. an. l. j. in fi. Sol. ibi dolo: hic ipſa re interuenit deceptio.

Si ſine decreto. ¶ Caſus. Dicit imperator in hac. l. q̄ ſi tutor rē minoris ſine decreto alienauerit vt ſuā: niſi fuerit bone fide poſſeſſor in quē res alienata eſt. ꝛ tutus fuerit p̄ſcripti. vel cōfirmatiōe quominus mior vēdicare rē poſſit non ſibi p̄iudicabit.

o ¶ Alienata ſunt. tanq̄ ſua. ꝛ ſic facit hec lex cū titulo ſuperiori. vt. s. tit. j. l. j. ꝛ. l. fi.

p ¶ Confirmatione. ſic. j. ſi alie. res pigno. da. ſit. l. antepe.

q ¶ Fuiſſet poſſeſſor. putans dn̄m fuiſſe vendētem: vel habuiſſe ius diſtrahendi. vt. ff. de ver. ſig. l. bone fidei.

Si qn̄. ¶ Caſus. Si res minoris ſine decreto alienetur: ſiue adhuc fuerit ſub curatore ſiue nō: p hoc q̄ veniā etatis impetrauit non valet alienatio ab initio. ſi tn̄ minor nihil dicat tpe minoris etatis: et poſt. xxv. an. per qnquēniū tacuerit nō auditur: ſi vult poſtea reſcindere vēditionē. ꝛ hoc in prima. Si vero minor ſine decreto res ſuas donauerit. ꝛ. per. x. an. inter p̄ſentes. per. xx. inter abſentes res donatarius tenuerit: poſtq̄ factus fuerit maior ſecurus erit. hoc in ſcd̄a. Ita. ſ. vt ſi maiori aliquid ſupereſt de quinquēnio. q2 cucurrit biennium: ꝛ ſuccedet ei minor. illud quod ſupererat defuncto puta triennium currat ei poſt legitimam etatem ad preſcriptionem complendam. ꝛ hoc in tertia.

r ¶ Sine decreto. ſi vero interueniſſet decretum daretur reſtitutio vſqꝫ ad quadriennium poſt legitimam etatem. vt. s. de predi. mino. l. ſiquidem. ꝛ. s. de temp. in integ. reſti. l. finali.

s ¶ Minorū. hic ſubdiuidit vel adhuc ꝛc. ꝛ ſic in duobus tm̄ caſibus loquitur qn̄. ſ. minor h3 curatorē. Itē qn̄ nō h3: q2 veniā etatis impetrauit ꝛ eius res eſt alienata vel obligata: qd̄ quidā dicunt. ſed certe idem ſi curatorē nō habet nec impetrauit veniā. Uel dic in quattuor caſibus loquitur: ſc3 qn̄ minor auctoritate tutorū vel curatorū vēdit. Itē ecōtra qn̄ tutor p̄ſente ꝛ volente minore. Item qn̄ alias eſt minor ſine tutore vel curatore cōſtitutus. nec tn̄ impetrauit veniam. Itē ꝛ quādo impetrauit veniā. ꝛ hoc quaſi cōſonat cū p̄dictis. Qd̄ aūt dixi habere locū cum tutor vendidit preſente ꝛ volente pupillo intellige ſm Azonem ſi pupillus intelligit qd agatur: alias perinde habetur ac ſi nō eſſet p̄ſens. et ſic habet locū titulus ſuperior qui de p̄ſcriptione. x. vel. xx. annorū dicit. Sed

Continuatio.

¶ Si maior factus alienationē ꝛc. ¶ L3 vēditio p̄dij minoris ſine decreto ſit nulla: cōtingit tn̄ eā aliqn̄ cōfirmari: puta ꝑ ratihabitionē: ꝛ ideo ponit de ea. Azo. Uel ſic. Superiori titulo vēdidit tutor vel curator rē minoris vt ſuā: hic vt minoris: quo caſu ſiue ipſe minor ſiue tutor vel curator: ſiue ambo vēdāt: ꝛ maior factus ratū habuit expreſſe: ꝛ qd̄ ſine decreto factū erat tenet. Idē ſi tacite: puta tacēdo per qnqꝫ annos in alijs contractibus. ſed in donationibus decēniū: niſi donatio ꝓpter nuptias ſit: vbi quinqꝫ anni ſufficiunt. vt. j. eo. l. fi.

Cum pponas. ¶ Caſus. Curator patris tui creditori vel heredi vel tutori filij creditoris p̄diū qd̄ valebat. xl. cū debitum non eſſet niſi. x. dedit inſolutū vel vendidit. ꝛ ita vltra dimidiam iuſti p̄cij deceptus eſt. maior factus ratam habuit vēditionē ꝛ deceſſit. an tu igitur qui ei ſucceſſiſti deſiderare poſſis vt iuſtū precium tibi ſuppleatur compenſando ſi qd ei debes vſqꝫ ad competētē concurrentē quātitatē queritur. R̃n. q̄ ſic. ꝛ niſi ſuppleat p̄diū cū fructibus recuperabit. ꝛ hoc vel hoc eligere poterit heres creditoris: vt ſuppleatur iuſtum precium cum vſuris: aut predium recuperare.

d ¶ Heredi creditoris. ſc3 ſui.

e ¶ Eius. ſc3 creditoris.

f ¶ Deſtinaſſe. ꝛ vēdidit vel deſtinauit quod de iure non potuit.

cit. Sed Pla. dixit hunc titulũ locũ hẽre qui de quinq; annis dicit: cũ noĩe pupilli fecit tutor vẽditionem. Sed opponitur p̄dictis ſi minori preſcribit̃. v. an. maiori vero. x. melioris cõditiõis eſt maior ꝙ̄ minor: Rñ. hoc verũ in maiore qñ ſine ei⁹ volũtate vẽdit̃. al's etiã ſtatim non poſſet ꝯ venire. p̄terea maior venit ꝯ litẽ ꝯteſtãdo: hic minor quocũq; mõ volũtatẽ ꝯriã dclarã do. Itẽ adhuc opponit̃: qꝛ videtur hic male fidei emptor tueri ſe. v. annis. ſed. ṡ. ti. j. l. j. ⁊. l. fi. q̄ ſunt cõtra. bone fidei tuetur ſe. x. annis vel. xx. ⁊ ſic de terioris cõditiõis eſt bo ne fidei ꝙ̄ male fidei. Sꝫ rñde hic quoquo mõ de clarãdo voluntatẽ cõtra riã venit minor ꝯ maleſi dei poſſeſſorẽ. vel ibi ſuo noĩe vendidit tutor: hic noĩe minoris facta eſt vẽ ditio. Porro vbi vendi dit vel obligauit minor hñs tutorẽ vel curatorẽ ſine eo nõ valet. vt. ṡ. de in integ. reſti. mi. l. ſi cura torẽ. ⁊ ſic nõ hꝫ locum lex iſta: qꝛ cũ nõ ſubſit ver⁹ titul⁹: non hꝫ locum vſu capio. ⁊ ſic nec iſtud quĩ quẽniũ. Itẽ dixerũt qui dã eã nõ hẽre locũ cũ qs minor nõ hñs tutorẽ vel curatorẽ ⁊ nõ impetrata venia vẽdidit qð nõ pla cet. H. Si aũt tutor vel curator vel aliqs extra neus vẽdidit rẽ minoris vt ſuã ignorãte miore: ſi qdẽ emptor fuit bone fi dei hꝫ locũ p̄ſcriptio. x. vel. xx. an. q̄ icipit currere poſt legitimã etatẽ ꝯple tã. Si aũt ſciebat ẽptor rẽ ẽẽ minoris: ⁊ ſic nõ poſ ſe diſtrahi ſine decreto: vel etiã putabat poſſe di ſtrahi ſine decreto. et ſic errabat in iure hꝫ locũ p̄ ſcriptio. xxx. an. q̄ icipit currere poſtꝙ̄ habuit xiiij. an. vt. ṡ. ti. j. l. j. ⁊. l. fi. ⁊. j. de p̄ſcri. xxx. vl. xl. an. l. ſicut. Sed pla. hoc caſu etiã poſt legitimã etatẽ icipere dicebat p̄ſcriptio nem. xx. an. ⁊ pro eo. j. de bo. ma. aut. niſi. ⁊. j. de an. excep. l. j. §. fi.

Maior an ſit deterio ris ꝯditio nis ꝙ̄ ma ior in pre ſcriptiõe.

Minoris rẽ ſi quis vendat vt ſuã: an ha beat locũ p̄ſcriptio.

tradiderunt[a]: vt inutilis alienatio vel ſuppoſitio diuturno ſilẽtio ro boretur: certum tempus ad talẽ confirmationem prefinitum eſſe cenſemus. ¶ Ideoq; precipimus ſi per quinq; cõtinuos annos poſt impletam minorem etatẽ. i. poſt xxv. annos cõnumerandos nihil cõqueſtus[b] eſt ſup tali alienatione vel ſuppoſitione is qui eã fecerit vel heres ei⁹/ minime poſſe retra ctari eam occaſione pretermiſſio nis decreti: ſed ſic teneri quaſi[c] ab initio legitimo decreto fuiſſet res alienata vel ſuppoſita. ¶ Cũ aũt donationes a minoribus nec cũ d̃creto celebrari[d] poſſint: ſi minor vel poſt veniam etatis rem immo bilem donationis titulo in alium (excepta[e] propter nuptias dona tione) trãſcripſerit: non aliter hoc firmitatem habebit niſi poſt. xxv. annos impletos: inter p̄ſentes q dẽ decẽnium: inter abſentes autẽ vicẽniũ donatore acquieſcẽte efflu xerit. At tñ in heredis[f] perſonam illud tantummodo tẽpus accede ret[g] qð poſt eiuſdem ẽtatem here dis[h] minoris ſilẽtio trãſactum ſit.

De magiſtratibus conuenien dis[i]. Titulus. lxxv.

☞ Minores in ſubſidiũ habẽt regreſ ſum cõtra magiſtratũ qui eis tutores vel curatores dederunt: ⁊ contra fideiuſſores quos illi de indẽnitate receperunt. hoc di cit. Primo ſoluit vnam queſtionẽ vſq; ibi: ſed aduerſus. Secundo ſoluit aliam vſq; ibi: quam ſi exercueris. Tertio nouum du bium remouet in fauorem magiſtratuum. hoc dicit Salycetus.

Impa. Anto. a. Mutiano. L. j.

ſupererat. ⁊ dicũt ꝙ poſt eiuſdem etatẽ ſcilicet defuncti qð nõ placet. ¶ De mgr̃atib⁹ ꝯueniẽdis. ¶ Nõ ſolũ tutores ⁊ curatores occaſione tutele vel cure cõueniunt̃: ſed etiã mgr̃atus ⁊ ſcribe: ⁊ eſtimatores p̄ri monij ⁊ ſil'es: q rõne publici officij tenent̃ p̄uidere minoribus: ⁊ iõ po nit de magiſtratibus conueniendis. Azo.

Continua tio.

Si magiſtratus[k] a tu toribus ſeu curatori bus quos tibi dede rint ſeu nominauerit ſtipulati ſũt ſe co no mine indemnes[l] futuros: ⁊ ſi quid preſtitiſſent repetituros: inq; eã rem fideiuſſores acceperunt ex tra[m] rem ſaluam fore ſatiſdatio nem: actio[n] quam aduerſus tuto res ſeu curatores tuos inſtituiſti alienam[o] obligationem non reſo luit. ¶ Sed aduerſus magiſtrat⁹ qui curatorem dederunt actio vti lis[p] ita demum competit: vt ſi vni uerſis bonis[q] excuſſis/ reuocatiſ q; que cum[r] alienaſſe in fraudem conſtiterit: indemnitati tue inſoli dum ſatiſfieri non potuit. ¶ Quã[s] ſi exercueris[t] mãdatis tibi ab eiſ[v] actiõibus aduerſus fideiuſſores[x] quos acceperunt cõſiſtere potes: licet vtilem actionem ſine ceſſione habeas.

☞ Ex lata culpa magiſtratus tenet̃ ei⁹ heres non ex leui. h. d. Saly.

Impa. Alex. a. Paterno. L. ij.

In heredes magiſtratus: cu ius[y] non lata culpa[z] idonee cautum pupillo non eſt: actio non ſolet dari.

☞ Magiſtratus qui ſunt ſaluendo ha bent beneficium diuiſionis. hoc dicit. Sa lycetus.

Impa. Gordia. a. Prouiano.

Si tu ⁊ collega Lex. iij. tuus cum magiſtratu fun gereminí min⁹ idoneum dediſtis tutorem: cautionẽq; idoneam nõ exegiſtis[a]: nec al's ſeruari pupillo

i ¶ De magiſtratib⁹ con ueniendis. Hi in ſubſi dium conueniuntur. vt inſti. de ſatiſda. tu. §. pe. Si mgr̃atus. ¶ Caſ⁹. Po teſtas hono. dedit tut. pu. tutor repromiſit rem pu. ſal. fore. ⁊ fideiuſſores eo nomine dedit. Item de dit tutor fideiuſſorem de ſeruãdo eũ indẽnẽ. i. ptã tẽ: poſtea apparet eũ tu torẽ ſoluere nõ poſſe ad miniſtrata tutela. et ex mala adminiſtratiõe te netur pu. in. c. finita tute la agit adult⁹ aduerſus tutorem quondam. nõ p hoc liberat̃ magiſtrat⁹. ſꝫ ſi ſoluẽdo nõ inuenia tur ipſe vel ei⁹ fideiuſſor in ſubſidium cõuenietur magiſtrat⁹ vt cedat ſibi actiones aduerſus fide iuſſores q̄s magiſtratus noĩe ſuo accepit. qm̃ ⁊ ſi ne ceſſiõe vtilem habent actionem ꝯ fideiuſſores noĩe pupilli acceptos.

k ¶ Si magiſtrat⁹. Dic ꝙ magiſtrat⁹ q tutores dedit exegit a tutoribus fideiuſſores rem pupilli ſaluam fore. Itẽ et alios de ſua ꝓpria indẽnitate: lꝫ pupillus agat ꝯ tuto res nõ tollit̃ actio cõtra magiſtratũ: ſꝫ tenet̃ i ſub ſidium et poterit cedere actionẽ cõtra fideiuſſo res quos accepit: et ſine ceſſione habet vtilem.

l ¶ Indemnes futuros. an tutores hoc tenebant̃ ꝓmittere: Rñ. ita ſicut ꝯquãdo vnus alij cõmit tit geſtionem. vt inſti. de ſatiſda. tu. §. j. ⁊. ij.

a ¶ Tradiderunt. tacendo. ſi autem expreſſe ſtatim poſſet eam cõfirma re. vt. ṡ. e. l. j. ⁊. ij. ⁊. ṡ. ſi maior fa. l. j. ⁊. ij.

b ¶ Cõqueſt⁹ eſt. neq; in iudicio neq; extra iudiciũ. Sꝫ qd ſi extra con queſtus eſt narrãdo q̄relã emptori: Videt̃ ꝙ ſufficiat. arg. ff. de arbi. l. nõ diſtinguemus. §. cũ quidã. ſm azo. ſed. H. ꝯ. ſcꝫ vt corã iudice fiat. arg. ṡ. de non nume. pecu. aut̃. hanc. ſed ibi tenuit contractus/ hic non.

c ¶ Quaſi ab initio. ⁊ ita emptor incipit dñs eſſe. ⁊ ſic plus operat̃ hec preſcriptio ꝙ̄ alia preſcriptio. xxx. an.

d ¶ Celebrari poſſint. niſi p̄ceptorib⁹. vt. ff. de admi. tu. l. cũ plures. §. j. vel alimẽta neceſſarijs. vt. ff. de tu. ⁊ ra. diſtra. l. j. §. ſed nõnullos. et niſi in donatiõe ꝓpter nuptias: vt ſubijcit. Itẽ excipiũt qdam ſponſalitiã largitatẽ. vt. ṡ. ſi aduerſus dona. l. j. ſed ibi in reb⁹ mobilib⁹ facta fuit. Nam ſi in immobilibus non valeret. vt. ṡ. de predijs minorũ. l. predia.

e ¶ Excepta ꝓpter nuptias donatiõe. Que tꝫ ab initio. vt arg. ff. de iu re do. l. titia. ⁊ ſic eſt ꝯ. ṡ. de p̄di. mi. l. p̄dia. Sol. hic corrigit. Vel dic ꝙ nõ valet vt ibi. ſed quinq; annis cõfirmat̃ vt cetere alienationes per. l. iſtam ſm Io. Vel hic de donatiõe ꝓpter nuptias: ibi de ſpõſalitia. i. de ſimplici. ⁊ de hoc dixi. ṡ. de admi. tu. l. lex que. circa. prin.

f ¶ In heredis p̄ſonã. ei⁹ qui donauit vel vẽdidit vt referat̃ ad vtrũq;.

g ¶ Accederet. ad complendam preſcriptionem. vt. ff. de minoribus. l. interdum. in fine.

h ¶ Heredis. ſic lege vt ſit ſenſus ꝙ ſi heres maioris eſt minor id ex qn quẽnio vel decẽnio qð ſupererat defuncto currit heredi demũ cũ erit maior. ⁊ ſic intranſitiue. i. heredis qui eſt minor. ⁊ ſic eſt ꝯ. M. ⁊. P. in eo quod no. ṡ. de tẽp. in integ. reſtitu. l. ea q̄. §. fi. At ipſi ſic legũt vt hic ſit ſenſus ꝙ ſtatim heredi minori currit tempus quod de quinquẽnio

m ¶ Extra rem. id eſt preter rem.

n ¶ Actio. vtilis tutele vel negociorum geſtorum.

o ¶ Alienam. qua tenetur magiſtratus.

p ¶ Vtilis. tutele. vt. ff. eo. l. fi. vel in factum.

q ¶ Bonis excuſſis. tutorũ oĩm ſi oẽs geſſerũt ⁊ nõ eſt diuiſa tutela vl̃ eſt ſꝫ a ſe. vt. ff. e. duo. Si aũt aliqs geſſerit/ alter nõ: pri⁹ mgr̃at⁹ ꝯuenit̃ ꝙ̄ ille q nõ geſſit: niſi imputet̃ cõtutori nõ gerẽti ꝙ tutorem non remo uit vt ſuſpectum: vel tarde remouit: vel accuſando prodidit iura eius. vt. ff. de tu. ⁊ ra. di. l. j. §. vſq;. ⁊. ff. de admi. tu. l. lucius. ij. §. pe.

Tutores ⁊ magr̃atus quo ordĩe ſunt cõue niẽdi a pu pillis.

r ¶ Eum. tutorem vel curatorem. ⁊ ſubaudi ⁊ excuſſis etiam fideiuſſo ribus. vt. j. e. l. aduerſus.

s ¶ Quam. ſ. vtilem contra magiſtratum.

t ¶ Exercueris. non tamen exegiſti: qꝛ fruſtra diceret mandatis.

v ¶ Ab eis. magiſtratibus.

x ¶ Fideiuſſores. dicit de his qui fuerũt accepti pro re pupilli ſaluã fo re. ꝯ quos etiã ſine ceſſiõe hꝫ vtilẽ: vt hic. ⁊. ff. eo. l. j. §. exigere. ⁊ interim nõ tenet̃ magiſtratus. vt. j. e. aduerſus. Ir. dixit de alijs a magiſtratu acceptis pro ſua idẽnitate: qð non placet: qꝛ ⁊ eos nõ hꝫ: niſi demũ cũ dãnũ fuerit paſſus. Preterea non accepit eos nomine minoris. vnde quomodo vtilis daret̃ minori qð hic dicit. ⁊ facit. j. de cõue. fiſ. de. l. iij. li. x. ⁊. j. quo qs or. cõ. l. ij. lib. xj. ⁊. ff. de admi. tu. l. luci⁹. ij. §. ſempronius.

y ¶ In heredes. Cuius. ſcꝫ magiſtratus.

z ¶ Nõ lata culpa. ſꝫ leui. ⁊ ſic no. ex dolo ⁊ lata culpa magiſtrat⁹ tenet̃ heres nõ ꝓ leui vt h. ⁊. ff. e. l. nõ ſif. ⁊. l. qð ad heredẽ. niſi lite cõte. ꝓ leui ꝯ mgr̃atũ. vt. ff. de p̄cari. l. q̄ſitũ. §. añpe. ⁊ ar. ṡ. de here. tu. l. j.

a ¶ Si tu ⁊ collega. Non exegiſtis. leui culpa non lata vel dolo quia tunc inſolidum teneremini cũ effectu. vt. ff. e. in magiſtratibus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010